

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO TUŽILAŠTVO/TUŽITELJSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

**IZVJEŠTAJ O RADU
FEDERALNOG TUŽILAŠTVA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2022. GODINU**

Sarajevo, februar 2023. godine

Sadržaj

1	UVOD	1
2	OBIM I REZULTATI RADA U 2022. GODINI	1
2.1	Krivična oblast	2
2.2	Ostvarivanje funkcije nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u F BiH.....	13
2.3	Ostale aktivnosti u krivičnoj oblasti.....	19
2.4	Upravna, građanska i administrativna oblast	23
2.5	Ostvarenje Plana rada u 2022. godini.....	25
3	USLOVI SMJEŠTAJA, KADROVSKA, TEHNIČKA I FINANSIJSKA OPREMLJENOST ZA VRŠENJE OSNOVNIH DUŽNOSTI.....	26
3.1	<i>Uslovi smještaja</i>	26
3.2	<i>Kadrovska osposobljenost</i>	26
3.3	<i>Materijalna i tehnička opremljenost</i>	27
3.4	<i>Budžet i izvršenje budžeta u 2022. godini</i>	28
4.	IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI STRATEŠKIH CILJEVA PREDVIĐENIH STRATEŠKIM OKVIROM ZA TUŽILAŠTVA U F BIH 2021-2023	29
4.2.	Obavještavanje javnosti o radu tužilaštva	30
5	Izvještaj o provođenju Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH za 2022. godinu	33
	ZAKLJUČNA OPAŽANJA	34

Federalno tužilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federalno tužilaštvo) je samostalno državno tijelo, koje svoj rad zasniva na načelima nezavisnosti i nepristrasnosti u odnosu na sve učesnike u krivičnom postupku, kao i sve državne i druge organe javne vlasti. Osnovano je 01.04.2003. godine Odlukom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (u daljem tekstu: VSTV BiH) o osnivanju Tužilaštva Federacije BiH i imenovanju tužilaca u Tužilaštvo Federacije BiH.¹ Nadležnosti i ovlaštenja, organizacija i rad, sredstva za rad i druga pitanja utvrđena su Zakonom o Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine.²

Prema Pravilniku o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštvima u BiH³, Federalno tužilaštvo je donijelo Plan rada za 2022. godinu⁴ i ustrojene su odgovarajuće evidencije u cilju praćenja rezultata rada. Planom rada utvrđen je pretpostavljeni obim rada na godišnjem nivou, pa je tako utvrđeno da će se riješiti 244 „KTŽ“ predmeta, 28 „KTŽK“ predmeta, 24 „KTŽKŽ“ predmeta, 20 „KTPP“ predmeta, 943 „KTA“ predmeta i 594 „A“ predmeta. Takođe je planirano obavljanje nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava, pružanje stručne pomoći kantonalnim tužilaštvima, održavanje kolegija, kao i aktivnosti na realizaciji strateških dokumenata. Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštvima u BiH⁵ nije utvrđena orijentaciona norma za federalne tužioce, ali je utvrđena obaveza Federalnog tužilaštva da se svi predmeti, primljeni u toku godine, riješe ažurno i efikasno.

U toku 2022. godine Federalno tužilaštvo je imalo u radu ukupno 2.277 predmeta, od čega 1.608 predmeta u krivičnoj oblasti, 666 predmeta u administrativnoj, predmeta iz upravne i prekršajne oblasti je bilo 1, dok su 2 predmeta bila sa oznakom interno. Od navedenog broja, zaključno sa 31.12.2022. godine, riješeno je ukupno 2.223 predmeta, od čega njih 1.554 u krivičnoj oblasti i 666 predmeta u administrativnoj, upravnoj i građanskoj oblasti, 1 i 2 sa oznakom interno. Predmeti koji nisu riješeni u toku 2022. godine, njih ukupno 54, su predmeti iz krivične oblasti koji su zaprimljeni na samom kraju godine, a isti će biti riješeni početkom 2023. godine. Pritužbe koje su ostale u radu se odnose na kompleksne i obimne predmete koji se ne mogu završiti u kratkom roku.

Predmeti formirani tokom 2022. godine koji nisu iskazani završenim u 2022. godini, mogu se podijeliti u tri vrste, to su KTA, KTŽ i KTŽK predmeti.

Većina neriješenih predmeta koji nose oznaku KTA, mogu se kategorizirati kao predmeti po pritužbama na konačne odluke tužilaštava. Ovi predmeti su u statusu neriješenih predmeta

¹ Odluka o osnivanju Tužilaštva Federacije BiH i imenovanju tužilaca u Tužilaštvo Federacije BiH, „Službene novine FBiH“ broj: 7/03

² Zakon o Federalnom tužilaštvu FBiH, „Službene novine FBiH“ broj: 42/02 i 19/03

³ „Službeni glasnik BiH“ broj: 64/16 i 96/16

⁴ Plan rada za 2022. godinu broj: A-79/2022 od 24.02.2021. godine

⁵ „Službeni glasnik BiH“ broj: 64/16, 96/16, 93/17 i 71/18

ostali isključivo iz objektivnih razloga. Objektivnost razloga se u najvećem dijelu ogleda u tome da su predmeti formirani pred kraj godine, pa iako su federalni tužioci ažurno i blagovremeno tražili dostavljanje spisa od kantonalnih tužilaštava, kako bi se pristupilo radu po pritužbi, veći dio tih spisa nije dostavljen Federalnom tužilaštvu F BiH do kraja 2022. godine niti se objektivno moglo i očekivati. U ovim predmetima po pritužbama u kojima su kantonalna tužilaštva dostavila tražene spise krajem ili tokom mjeseca decembra 2022. godine, objektivnost razloga zbog kojih isti nisu mogli biti završeni ogleda se u činjenici da se radi o obimnim i kompleksnim spisima iz oblasti privrednog kriminaliteta i korupcije, za čije rješavanje je potrebno znatno više vremena u odnosu na ono koje je preostalo do kraja 2022. godine, gledajući od dana dostavljanja spisa od kantonalnih tužilaštava.

Dakle, kada su predmeti po pritužbama u pitanju, mogu se izdvojiti dva dominantna razloga zbog kojeg spisi nisu riješeni tokom 2022. godine, prvi je datum njihovog formiranja, a drugi datum pribavljanja spisa kantonalnog tužilaštva (zatraženog blagovremeno i ažurno od strane FT F BiH), a treći i u značajno manjem dijelu razlog se ogleda u činjenici da se radi o spisima, također zaprimljenim u mjesecu decembru, ali zbog kasnog dostavljanja spisa od strane kantonalnih tužilaštava, zatim kompleksnosti i obimnosti spisa, isti objektivno nisu mogli biti riješeni, uz napomenu da je veliki broj tih spisa riješen početkom 2023. godine.

Razlozi koji se odnose na KTA predmete po pritužbama, u punoj mjeri su primjenjivi na predmete formirane po osnovu zapažanja po optužnicama i prijavama. Radi se o kasnom formiranju predmeta što nije ostavljalo prostora i vremena da bi se predmeti realno mogli završiti do kraja 2022. godine, koji predmeti (zapažanje po optužnicama) su u značajnom dijelu kompleksni i obilni predmeti privrednog kriminaliteta i korupcije.

Napomene radi, u svim KTA predmetima neriješenim u 2022. godini, nije istekao rok određen za njihovo rješavanje propisan ranijim obaveznim uputstvom glavnog federalnog tužioca.

Što se KTŽK predmeta tiče, koji nisu završeni u 2022. godini, u odnosu na iste nisu se stekli uslovi za njihov završetak, što je objektivizirano u činjenici da ti predmeti isključivo ovise od Vrhovnog suda F BiH, u smislu zakazivanja i odlaganja sjednica vijeća i pretresa. U ovim predmetima pretresi su odlagani, zakazivani u 2023. godini, a predmet u kojima je trebalo dati izjašnjenje na žalbu je vrlo kompleksan predmet i dostavljen je 26.12.2022. godine.

2.1 Krivična oblast

Kao što je navedeno, nadležnost i ovlaštenja Federalnog tužilaštva F BiH propisani su prvenstveno Zakonom o Federalnom tužilaštvu F BiH, koji je donesen Odlukom Visokog predstavnika u BiH 2002. godine, dok ga je Parlament F BiH, u neizmijenjenom tekstu, usvojio 2003. godine, od kada nije mijenjan, dopunjavan, niti usklađivan sa drugim zakonima koji su imali uticaj na njegove odredbe.⁶ Federalno tužilaštvo je nadležno da „sprovodi istražne radnje i goni potencijalne učinioce krivičnih djela i privrednih prijestupa...“⁷. Pri tome funkcija gonjenja, odnosno nadležnost Federalnog tužilaštva za procesuiranje počinitelja krivičnih djela odnosi se na sva krivična djela propisana Krivičnim zakonom F BiH, te u ostvarivanju funkcije gonjenja, Federalno tužilaštvo postupa pred Vrhovnim sudom F BiH (u daljem tekstu: Vrhovni sud), ali može postupati i pred svim kantonalnim i općinskim sudovima u Federaciji BiH.⁸

⁶ Npr. Zakon o sudovima u FBiH, Zakon o izvršnom postupku, Zakon o parničnom postupku.

⁷ Član 16 stav 1 Zakona o Federalnom tužilaštvu FBiH.

⁸ Član 17 Zakona o Federalnom tužilaštvu FBiH.

Zakon o Federalnom tužilaštvu F BiH prvobitno je propisivao prvostepenu nadležnost Federalnog tužilaštva⁹, za sprovođenje istražnih radnji i gonjenje potencijalnih učinilaca krivičnih djela terorizma, međukantonalnog kriminala, nezakonite trgovine drogom ili organizovanog kriminala, a koje su u skladu sa Zakonom o Vrhovnom sudu F BiH u nadležnosti tog suda.¹⁰ Međutim, navedena prvostepena nadležnost Federalnog tužilaštva derogirana je 2005. godine donošenjem Zakona o sudovima u F BiH.¹¹ Naime, ovim Zakonom propisana stvarna nadležnost Vrhovnog suda F BiH ne utvrđuje prvostepenu nadležnost tog suda niti za jedno krivično djelo, već je samo ostavljena mogućnost utvrđivanja takve njegove nadležnosti federalnim zakonom.¹² U skladu sa tako regulisanom stvarnom nadležnošću Vrhovnog suda F BiH, prestala je prvostepena krivična nadležnost ovog suda, a samim tim i Federalnog tužilaštva, te je ostala samo apelaciona nadležnost Federalnog tužilaštva u krivičnim postupcima po redovnim pravnim lijekovima protiv odluka kantonalnih sudova donesenih u prvostepenom krivičnom postupku i vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka svih sudova kada je to zakonom određeno. Kao mogući izuzetak od ovog pravila, Zakon o Federalnom tužilaštvu F BiH predviđa jedino slučajeve u kojima glavni federalni tužilac, kada dođe do saznanja da kantonalna tužilaštva nisu pravilno primijenila Krivični zakon F BiH ili da se gonjenje krivičnih djela ne može efikasno sprovesti u nadležnosti kantonalnog tužilaštva ili iz drugih objektivnih razloga, može da odluči da sam preuzme sprovođenje istrage u konkretnom krivičnom postupku pred kantonalnim i općinskim sudom, odnosno da te predmete povjeri federalnom tužiocu, drugom tužiocu u kantonalnom tužilaštvu ili drugom kantonalnom tužilaštvu.¹³ Glavni federalni tužilac rješava i sukob nadležnosti između kantonalnih tužilaštava¹⁴, te odlučuje o prenošenju mjesne nadležnosti sa jednog na drugo kantonalno tužilaštvo i o privremenom upućivanju federalnih i/ili kantonalnih tužilaca na rad u drugo kantonalno tužilaštvo.

Parlament F BiH je u 2014. godini donio Zakon o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH,¹⁵ koji je dana 01.08.2014. godine stupio na snagu, s tim da se trebao početi primjenjivati šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu, tj. 01.02.2015. godine.¹⁶ Ovim zakonom ponovo je propisana prvostepena nadležnost Vrhovnog suda i Federalnog tužilaštva u odnosu na krivična djela korupcije i organizovanog kriminala, zbog čega su u Vrhovnom sudu i Federalnom tužilaštvu osnovani posebni odjeli. S tim u vezi, Federalno tužilaštvo je u 2014. godini donijelo novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, kojim je, u skladu sa odredbama navedenog zakona, ustanovljena nova unutrašnja organizacija Federalnog tužilaštva, tako da je, pored Odjela opšte nadležnosti (Odjel I), formiran i Poseban odjel za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala (Odjel II).

Međutim, pomenuti zakon se ni nakon 01.02.2015. godine nije počeo primjenjivati uslijed nedostatka budžetskih sredstava i neobezbjeđenja potrebnog prostora za rad sudija,

⁹ Član 16 stav 2 Zakona o Federalnom tužilaštvu FBiH.

¹⁰ Nadležnosti Vrhovnog suda FBiH u smislu ove odredbe bile su regulisane Zakonom o Vrhovnom sudu FBiH („Službene novine Federacije BiH”, broj: 2/95, 9/96 i 33/99).

¹¹ Zakon o sudovima u FBiH, „Službene novine Federacije BiH”, broj: 38/05, 22/06, 63/10, 7/13 i 52/14.

¹² Član 29 Zakona o sudovima u FBiH.

¹³ Član 20 stav 2 Zakona o Federalnom tužilaštvu FBiH.

¹⁴ Član 51 Zakona o krivičnom postupku FBiH i član 19 Zakona o Federalnom tužilaštvu FBiH.

¹⁵ Zakon o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u FBiH, „Službene novine FBiH”, broj: 59/14.

¹⁶ Krajem januara 2015. godine Vlada FBiH je podnijela Parlamentu FBiH prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u FBiH, kojim bi se početak njegove primjene prolongirao za 01.01.2016. godine.

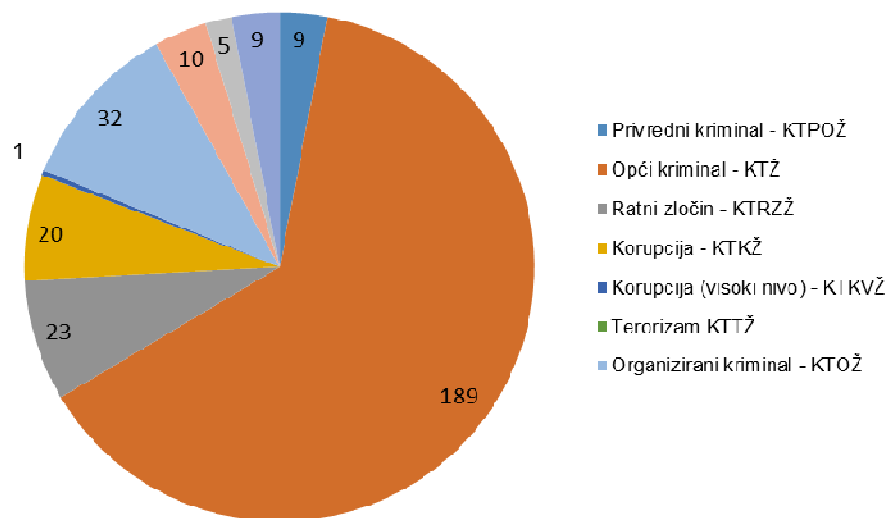
tužilaca i administrativnog osoblja u posebnim odjelima Vrhovnog suda i Federalnog tužilaštva, što je uticalo i na izostanak imenovanja istih. Zbog složenosti obezbjeđenja ovih uslova, Vlada F BiH je (tek) u februaru 2016. godine uputila Parlamentu F BiH na razmatranje i usvajanje Prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u kome je predložen novi početak primjene ovog zakona i to počev od 01. jula 2017. godine. Parlament F BiH, u toku 2016. godine, nije usvojio predložene izmjene u pogledu utvrđivanja datuma početka primjene Zakona, pa zbog neobezbjeđenja potrebnog prostora za rad Posebnog odjela, nije ni ostvaren predloženi početak primjene (01.07.2017.) U međuvremenu, Vlada F BiH je na sjednici 09.07.2015. godine zaključila da je potrebno izvršiti analizu Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH, te, u skladu sa rezultatima analize, izraditi nacrt izmjena i dopuna ovog zakona, koji bi sadržavao novi rok početka primjene, ali i druge izmjene za koje se utvrdi potreba. Povodom tog zaključka Vlade F BiH, Federalni ministar pravde formirao je Radnu skupinu čiji je zadatak bio da analizira aktualni Zakon o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u F BiH, a koju su činili predstavnici Pravnog fakulteta u Sarajevu, Vrhovnog suda Federacije BiH, Federalnog tužilaštva i Federalnog ministarstva pravde. Njezin rad i sveobuhvatna analiza rezultirali su Prednacrtom novog zakona.

Vlada Federacije BiH je na 139. sjednici održanoj dana 26.04.2018. godine utvrdila Nacrt zakona o suzbijanju organiziranih oblika kaznenih djela, organiziranog kriminala, terorizma i međukantonalnog kriminala, koji propisuje osnivanje, organizaciju, nadležnost i postupanje posebnih odjela Vrhovnog suda Federacije BiH i Federalnog tužilaštva. Početkom primjene Zakona o suzbijanju organiziranih oblika kaznenih djela, organiziranog kriminala, terorizma i međukantonalnog kriminala prestaje da važi Zakon o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u F BiH iz 2014. godine. Ovaj nacrt Parlament F BiH do sada nije razmatrao.

U mjesecu augustu 2022. godine, Vlada FBiH je Federalnom tužilaštvu FBiH dostavila Akcioni plan za implementaciju Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u FBiH, na šta je Federalno tužilaštvo FBiH dostavilo Vladi FBiH izjašnjenje kojim podržava Akcioni plan i bez datih primjedbi. U vezi s navedenim Vladi FBiH je dat prijedlog za imenovanje člana u Koordinacioni tim za praćenje implementacije Akcionog plana. Vlada FBiH je u mjesecu decembru 2022. godine dala saglasnost na Memorandum o saradnji sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem BiH u cilju provedbe projekta izgradnje „Palate pravde“ namijenjene za smještaj federalnih pravosudnih institucija sa posebnim odjelima.

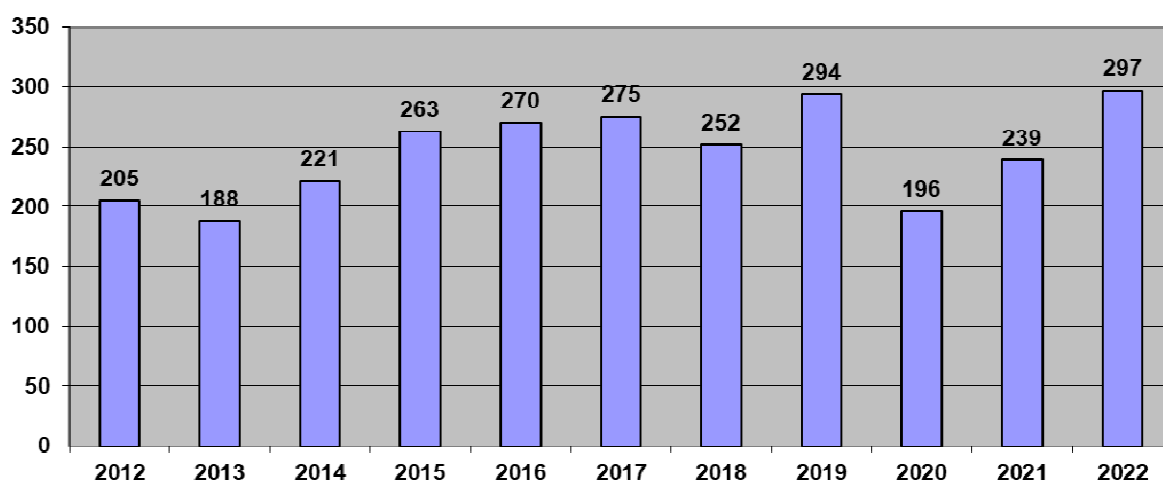
U skladu sa svojim nadležnostima za postupanje u krivičnim predmetima, Federalno tužilaštvo je protekle godine pred Vrhovnim sudom postupalo u 298 predmeta protiv 391 lica po izjavljenim redovnim pravnim lijekovima – žalbama (KTŽ predmeti). Od navedenog ukupnog broja KTŽ predmeta u radu, njih 9 protiv 14 lica je bilo u oblasti privrednog kriminala, 20 predmeta protiv 34 lica u oblasti korupcije, te 1 predmet i 1 lice iz oblasti visoke korupcije, 32 predmeta protiv 53 lica u oblasti organizovanog kriminala, te 10 predmeta protiv 24 lica iz oblasti organizovanog kriminala na visokom nivou, 23 predmeta protiv 28 lica u oblasti ratnih zločina, 5 predmeta protiv 12 lica u oblasti finansijskih istraga i 189 predmeta protiv 216 lica u oblasti opšteg kriminala, dok je 9 predmeta protiv 9 lica evidentirano izvan TCMS sistema. Zaključno sa 31.12. 2022. godine 1 predmet protiv 3 lica iz oblasti organizovanog kriminala na visokom nivou je ostao neriješen.

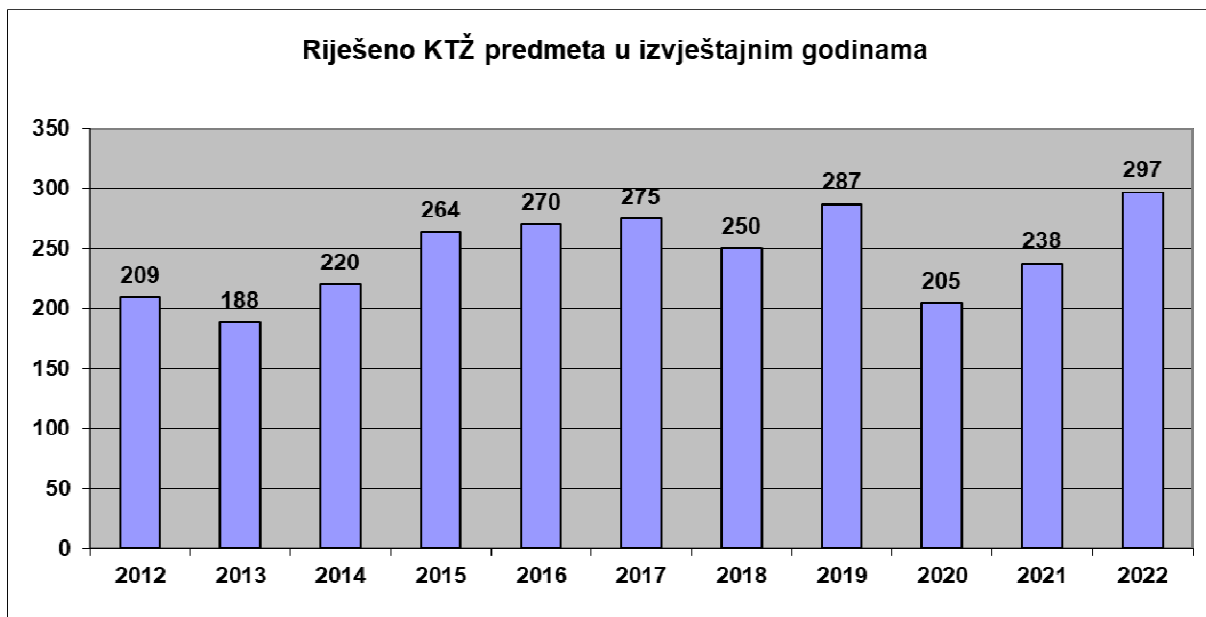
Struktura KTŽ predmeta prema oblastima kriminala

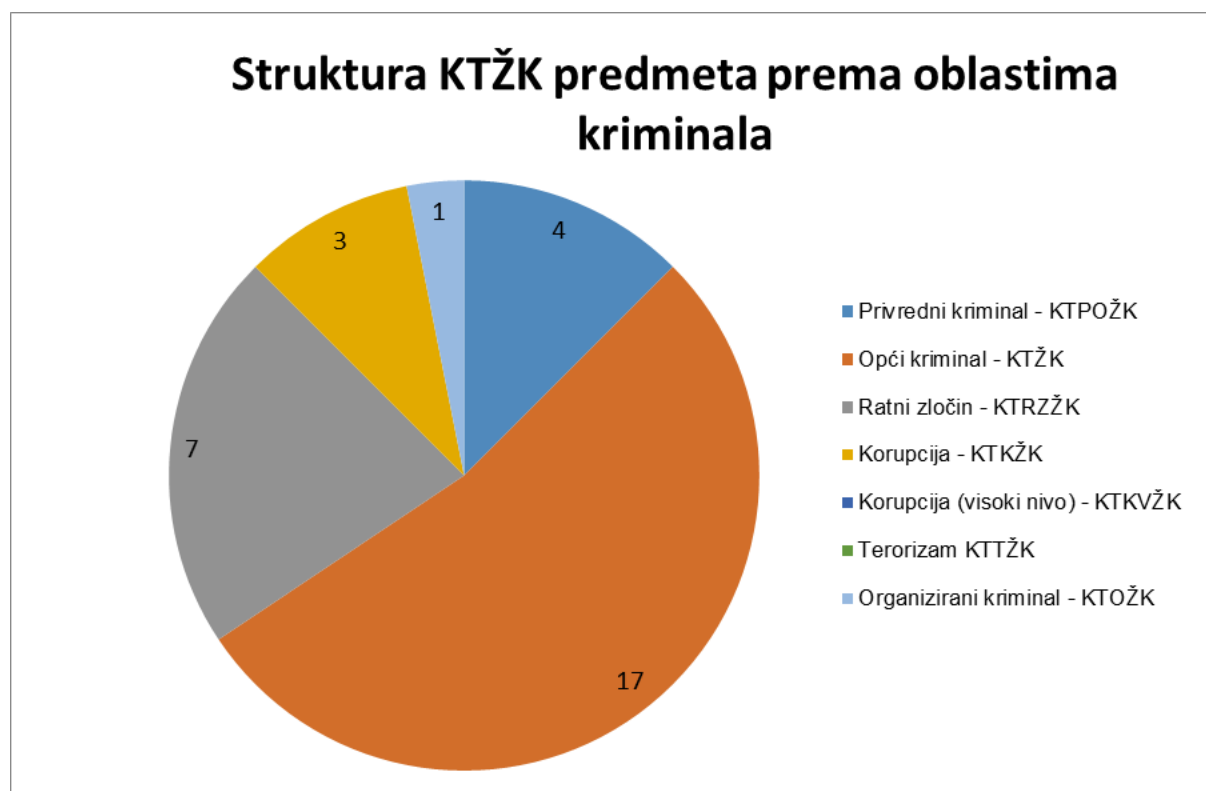
Kada se posmatra obim rada na ovoj vrsti predmeta u periodu od 2012. do 2022. godine, evidentan je blagi porast priliva KTŽ predmeta do 2018. godine, o čemu svjedoči i niže prikazan grafikon, kada je došlo do ponovnog porasta u prilivu ove vrste predmeta, da bi u 2020. godini došlo do značajnijeg pada priliva KTŽ predmeta za 98 predmeta, odnosno za 33,33% u odnosu na 2019. godinu, prouzrokovan pandemijom COVID-19 virusa. Da bi već 2021. godine ponovo došlo do porasta od 43 predmeta, a 2022. za još 58 predmeta.

Primljeno KTŽ predmeta u izvještajnim godinama

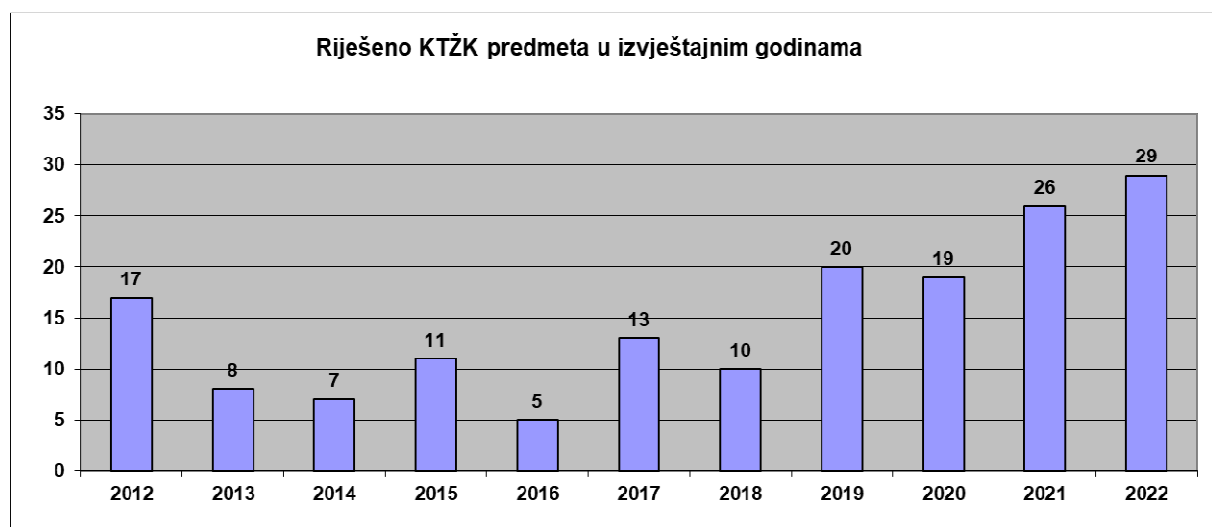
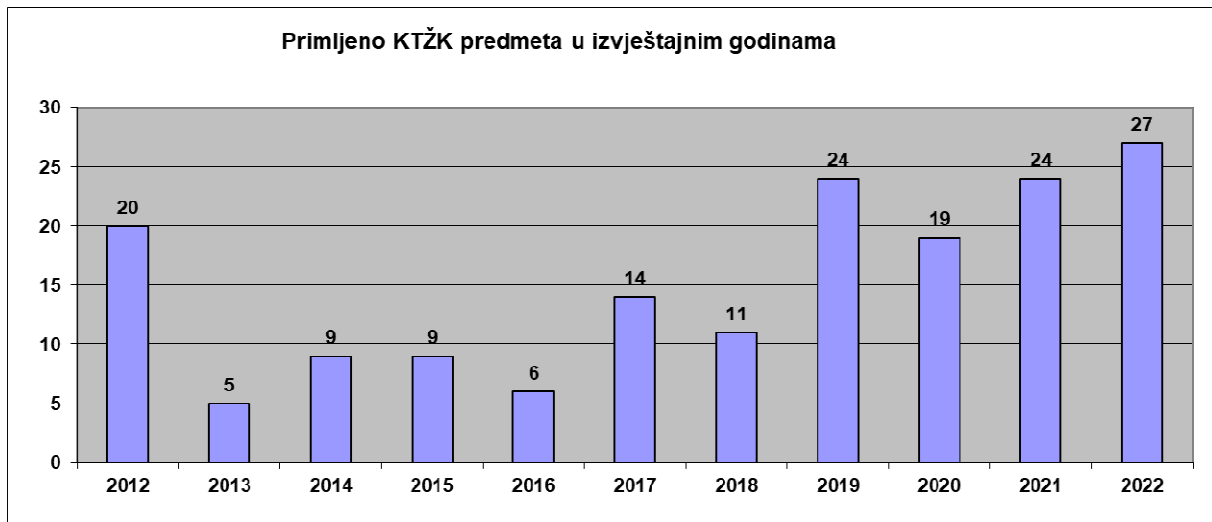

U toku 2022. godine bilo je ukupno u radu 32 predmeta protiv 54 lica u kojima je, uvažavanjem žalbe, ukinuta prvostepena presuda kantonalnog suda i određeno održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom (KTŽK predmeti), i to: 4 predmeta protiv 6 lica je bilo u oblasti privrednog kriminala, 1 predmet protiv 1 lica u oblasti organizovanog kriminala, 7 predmeta protiv 9 lica u oblasti ratnih zločina, 3 predmeta protiv 8 lica u oblasti korupcije i 17 predmeta protiv 30 lica u oblasti opšteg kriminala. Od navedenih predmeta 3 je ostalo neriješeno na sudu, pa se očekuje zakazivanje i održavanje pretresa u toku 2023. godine, u cilju donošenja presude.

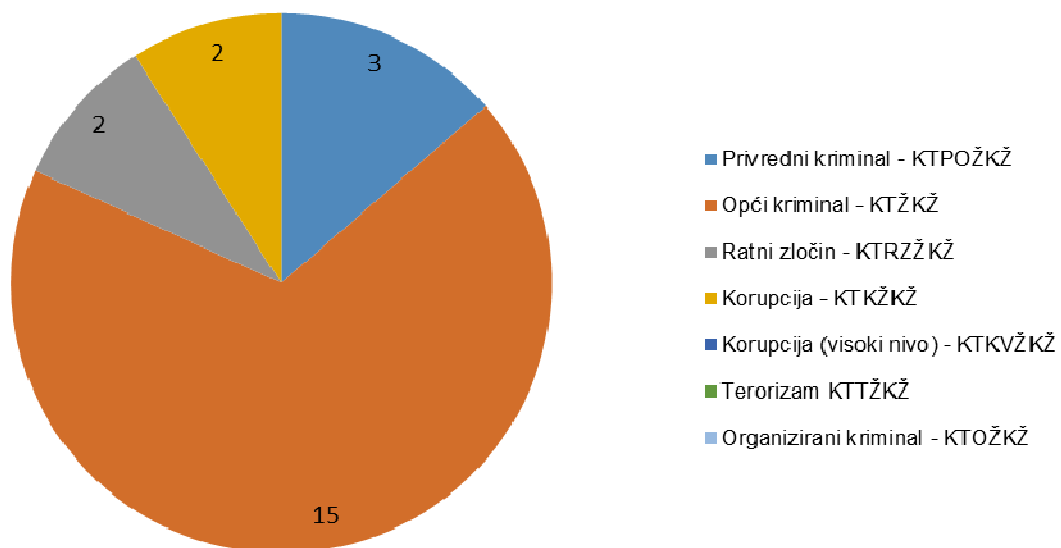
Iz niže predložene grafikone u kojem je obuhvaćen period od 2012. do 2022. godine evidentan je oscilirajući trend broja KTŽK predmeta. Na osciliranje broja ove vrste predmeta od 2013. godine bile su od uticaja izmjene Zakona o krivičnom postupku F BiH, kojima je regulisana nadležnost drugostepenog suda o pravu ukidanja prvostepene presude i vraćanja predmeta prvostepenom sudu na ponovno suđenje.¹⁷ Broj primljenih KTŽK predmeta u 2022. godini, u usporedbi sa 2021. godinom je blago povećan na 27 u 2022. u odnosu na 24 predmeta u 2021. (vidjeti niže grafikone).

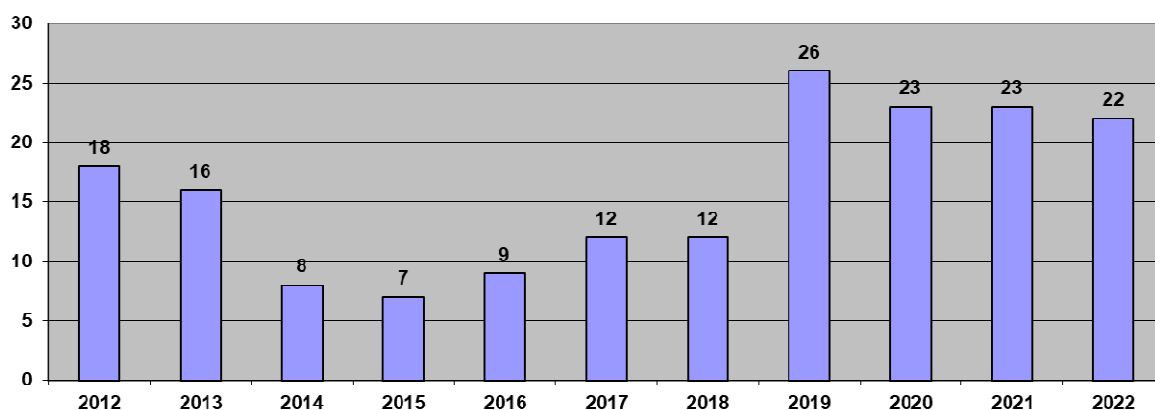
¹⁷ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku FBiH, „Službene novine FBiH“, broj: 8/13.

Federalno tužilaštvo F BiH je u 2022. godini u radu imalo i 22 KTŽKŽ predmeta protiv 25 lica, što je neznatno smanjenje u odnosu na 2021. godinu. Svi KTŽKŽ predmeti su riješeni u toku 2022. godine.

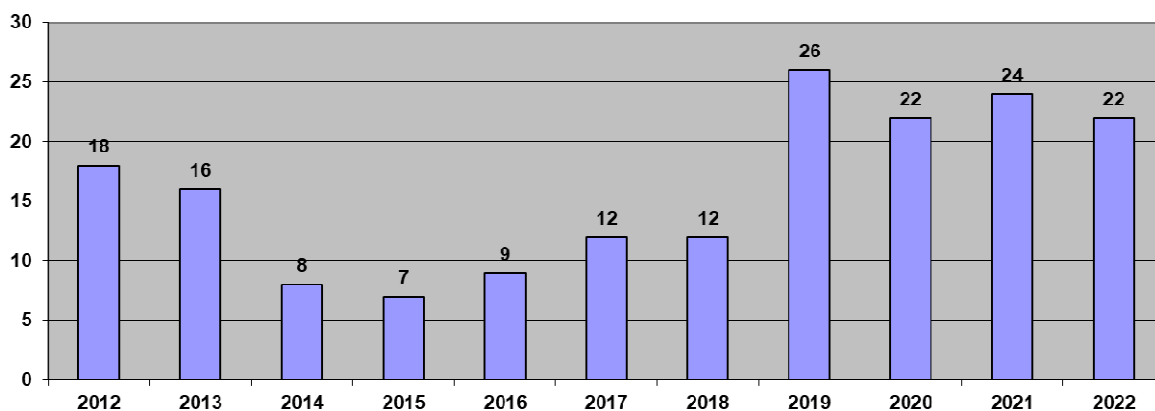
Struktura KTŽKŽ predmeta prema oblastima kriminala

Primljeno KTŽKŽ predmeta u izvještajnim godinama

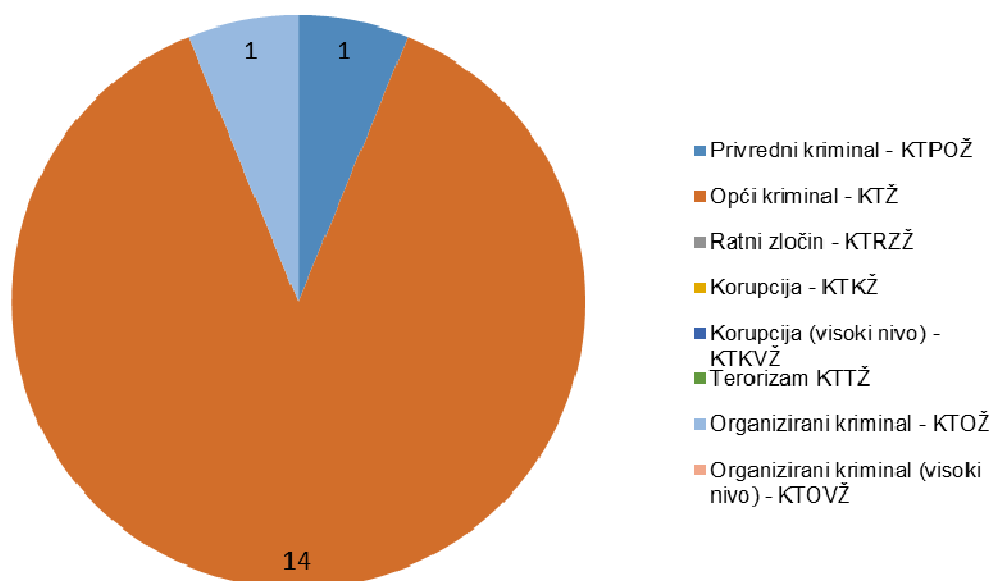

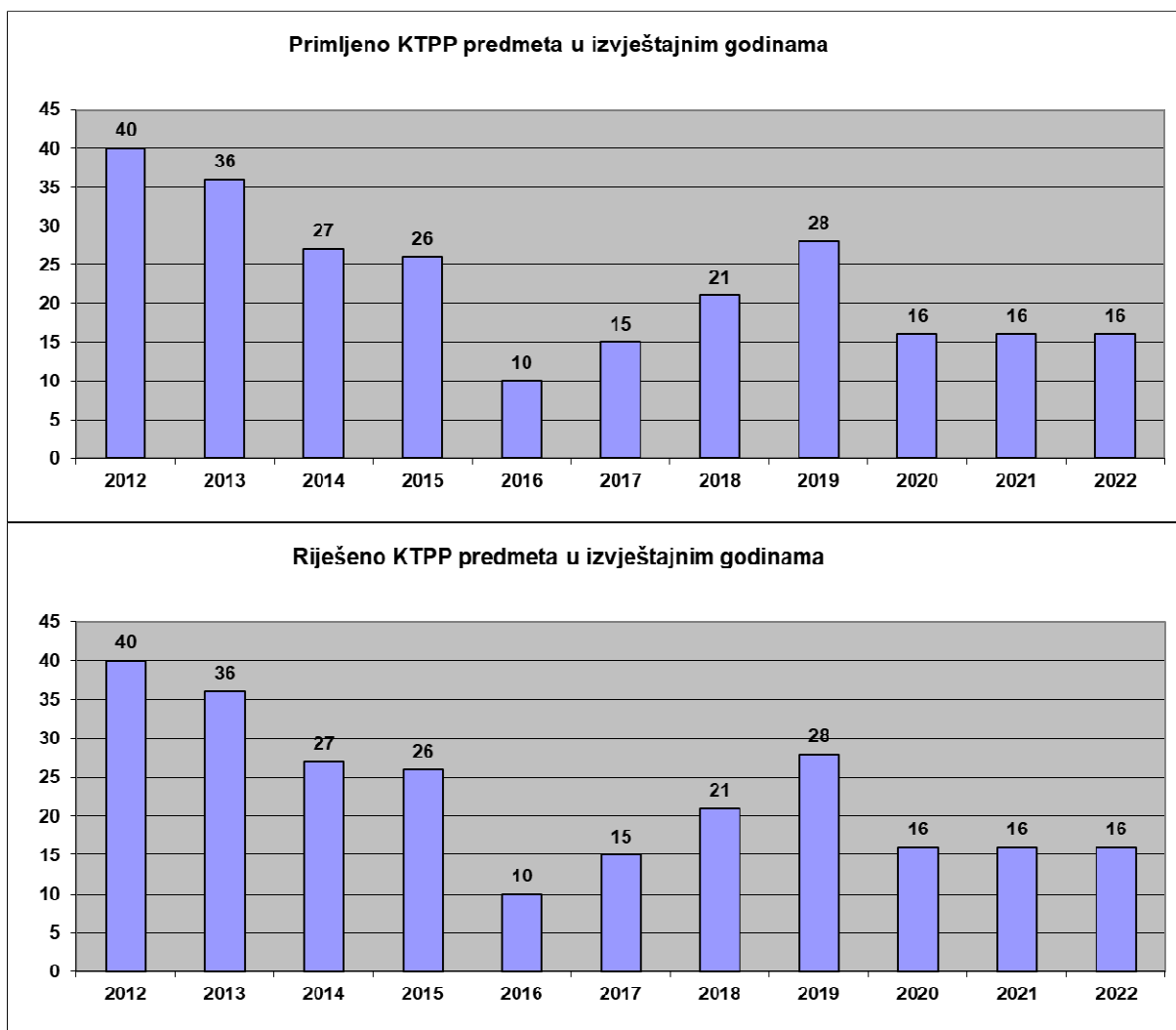
Riješeno KTŽKŽ predmeta u izvještajnim godinama

Riješeno je i 16 predmeta koji se vode po izjavljenom vanrednom pravnom lijeku – zahtjevu za ponavljanje postupka (KTPP), a koji su primljeni i bili u radu tokom 2022. godine. Od navedenih, ukupno je bilo u radu i riješen je 1 predmet iz oblasti organizovanog kriminala, 1 predmet u oblasti privrednog kriminala, i 14 predmeta u oblasti opšteg kriminala.

Struktura KTPP predmeta prema oblastima kriminala

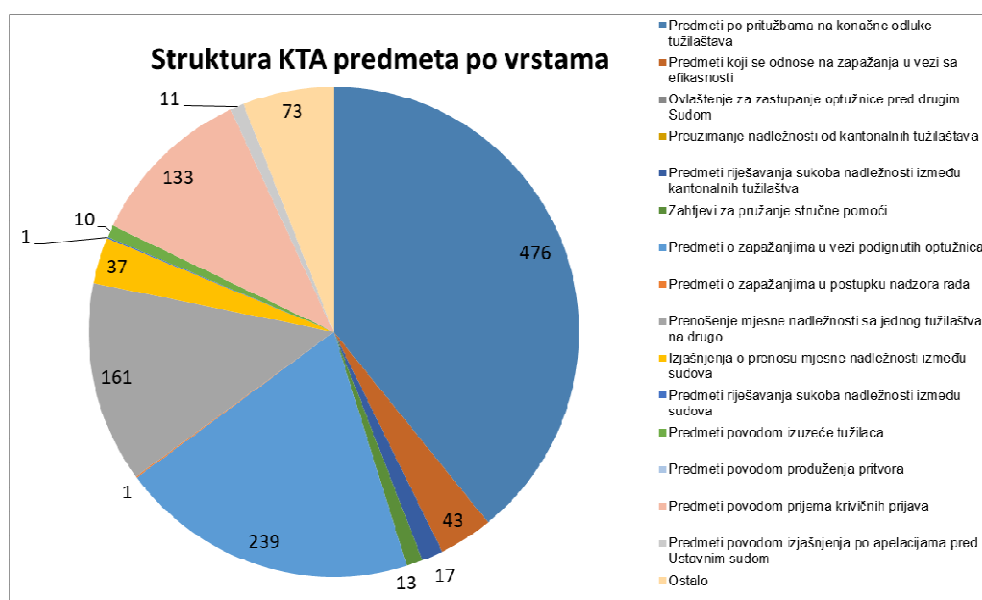
U protekloj godini, Federalno tužilaštvo je imalo u radu 1 UT predmet – upravna i prekršajna oblast.

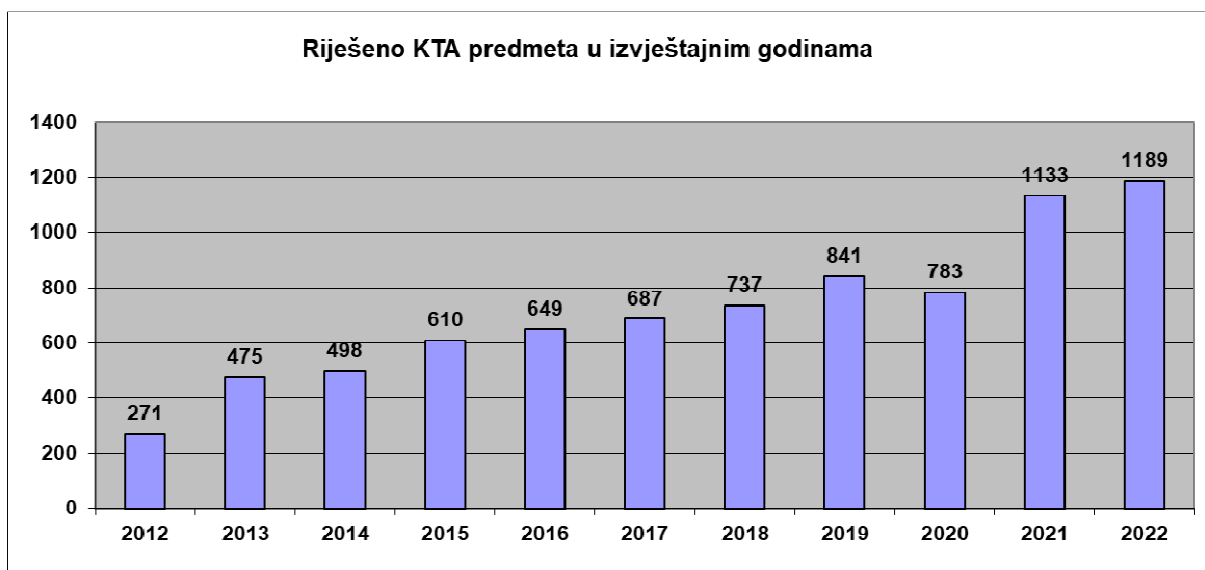
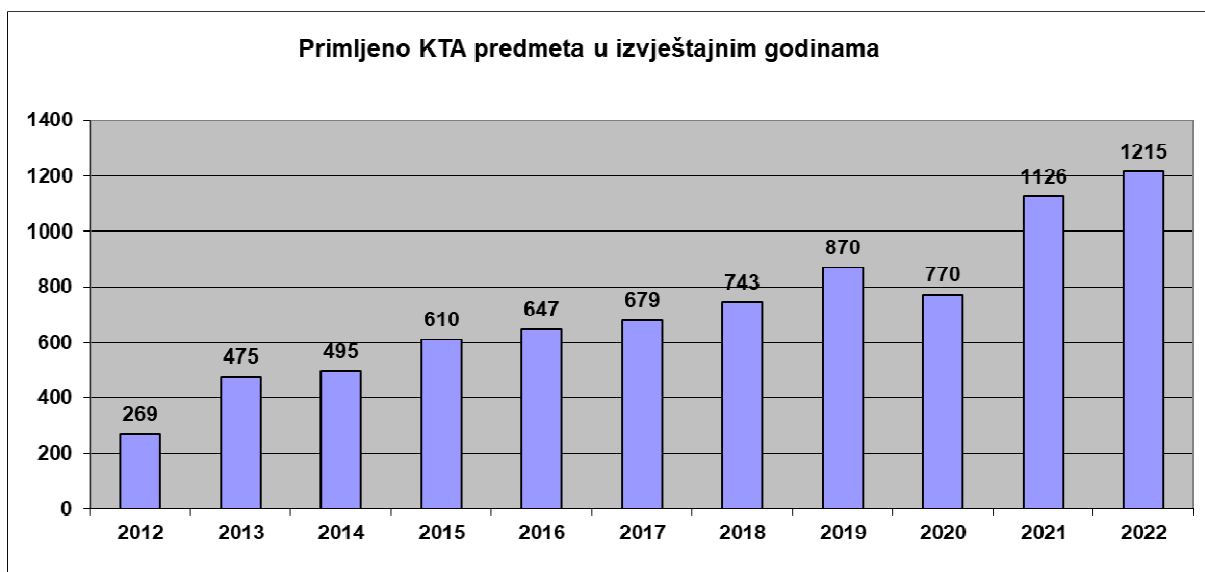
Kada su u pitanju druge vrste krivičnih predmeta, Federalno tužilaštvo postupa i u predmetima koji se vode pod oznakom KTA i odnose se na:

- *Rješavanje sukoba nadležnosti između kantonalnih tužilaštava (član 51 ZKP F BiH);*
- *Prenošenje mjesne nadležnosti sa jednog na drugo kantonalno tužilaštvo (član 35 ZKP F BiH);*
- *Produženje pritvora (član 149 ZKP F BiH);*
- *Izuzete tužilaca od postupanja u konkretnim krivičnim predmetima (član 44 ZKP F BiH);*
- *Davanje ovlaštenja kantonalnom tužiocu za zastupanje optužnice pred nadležnim sudom na području drugog kantonalnog tužilaštva (u slučaju kada Vrhovni sud prenese mjesnu nadležnost suda na drugi nadležan sud na području drugog kantona – član 20 stav 2 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);*
- *Pritužbe na konačne odluke kantonalnih tužilaštava u pojedinačnim predmetima (neprovođenje istrage, obustava istrage – član 20 stav 1 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);*

- Zapažanja u postupku nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u pojedinačnim predmetima (član 9 i 20 stav 1 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Zapažanja povodom podignutih optužnica kantonalnih tužilaštava u pojedinačnim predmetima koje se dostavljaju na uvid (član 9 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Zapažanja u vezi efikasnosti rješavanja prijave, odnosno efikasnosti vođenja i trajanja istraga (član 20 stav 1 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Zahtjevi kantonalnih tužilaštava za pružanje stručne pomoći (član 9 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Krivične prijave fizičkih i pravnih osoba (član 48 u vezi s članom 24 ZKP F BiH);
- Izjašnjenja o sukobu nadležnosti između sudova (član 38 ZKP F BiH);
- Izjašnjenja povodom prenošenja mjesne nadležnosti između sudova Član 34 i 35 ZKP F BiH);
- Preuzimanje nadležnosti od kantonalnog tužilaštva (član 20 stav 2-1 Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH);
- Izjašnjenja povodom apelacija podnesenih Ustavnom sudu BiH;
- Predmeti ustupljeni od Tužilaštva BiH;
- Ostale predmete koji se odnose na problematiku krivično-pravne oblasti iz nadležnosti kantonalnih tužilaštava i/ili Federalnog tužilaštva.

Od ukupnog broja od 1.239 KTA predmeta u radu u toku 2022. godine, riješeno je njih 1.189, dok je preostalih 50 KTA predmeta, ostalo u radu. Ako posmatramo period 2012. – 2022. ovdje treba naglasiti značajno povećanje priliva predmeta od 450% ili za skoro 1000 predmeta više, te preko 10 puta više pritužbi koje su kompleksne i obimne. Pritužbe koje su ostale u radu se odnose na kompleksne i obimne predmete koji se ne mogu završiti u kratkom roku.

Pored navedenih, u Federalnom tužilaštvu se nalaze i predmeti sa oznakom tajnosti. Stepenn povjerljivosti materijala, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka,¹⁸ određuje se u momentu izrade, odnosno primitka materijala, a određuje ga pošiljalac materijala ili glavni federalni tužilac. Materijal tužilaštva koji je službena tajna označava se sa oznakom „povjerljivo“ ili „interno“, a odnosi se na predmete različite prirode, mada se najčešće radi o određenim „osjetljivim“ istragama, odnosno aktivnostima u okviru takvih istraga. Ovakav materijal – predmeti, čuvaju se zaključani u metalnoj kasi, odvojeno od drugih spisa. Oznakom „interno“ označavaju se akti u vezi sa poslovima uprave Tužilaštva.

Tokom 2022. godine, u Federalnom tužilaštvu bila su 2 predmeta sa oznakom tajnosti „interno“ koji su riješeni.

¹⁸ Zakon o zaštiti tajnih podataka, „Službeni glasnik BiH“ broj: 54/05 i 12/09.

2.2 Ostvarivanje funkcije nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u F BiH

Ostvarivanje funkcije nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava u F BiH, koja se implementira kroz ovlaštenja glavnog federalnog tužioca, njegovih zamjenika i federalnih tužilaca, je jedna od osnovnih funkcija Federalnog tužilaštva.¹⁹

Nadzor nad radom kantonalnih tužilaštava u praksi Federalnog tužilaštva F BiH odvija se:

- U drugostepenim krivičnim predmetima (KTŽ) kontrolom kvaliteta izjavljenih žalbi na prvostepene presude kantonalnih sudova, a koje žalbe se rješavaju u drugostepenom postupku pred Vrhovnim sudom. Postupajući federalni tužioci u tim predmetima bilježe svoja zapažanja, naročito u pogledu kvaliteta izjavljenih žalbi, ta se zapažanja analiziraju i na pogodan način čine dostupnim kantonalnim tužilaštvima.²⁰ Ova vrsta nadzora predstavlja kontinuiran način nadzora koji se obavljao i tokom 2022. godine, tako da će se u narednom periodu ponovo analizirati i aktuelizirati pitanje unapređenja kvaliteta izjavljenih žalbi;
- U skladu sa instrukcijom glavnog federalnog tužioca, kantonalna tužilaštva su obavezna da Federalnom tužilaštvu F BiH dostavljaju primjerke podignutih optužnica za krivična djela iz prvostepene nadležnosti kantonalnih sudova u Federaciji BiH, tj. podignutih optužnica protiv lica koja su izvršila krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora od 10 ili više godina ili kazna dugotrajnog zatvora. Federalni tužioci koji su zaduženi za praćenje rada pojedinih kantonalnih tužilaštava pregledaju te optužnice u pogledu pravilnosti i potpunosti činjeničnih opisa izvršenja krivičnih djela i pravilnosti pravnih kvalifikacija krivičnih djela, evidentiraju svoje primjedbe i sugestije, te ih pravovremeno dostavljaju kantonalnim tužilaštvima, kako bi ova tužilaštva mogla, tokom glavnog pretresa, izmjenama optužnica, otkloniti nedostatke na koje je ukazano. Tokom 2019. godine Prošireni kolegij glavnih tužilaca u F BiH je usvojio Zajednički stav²¹ prema kojem će kantonalna tužilaštva prioritetno postupati u predmetima koji se odnose na krivična djela korupcije i organizovanog kriminala, dok će Federalno tužilaštvo F BiH vršiti pregled svih optužnica podignutih za sva koruptivna krivična djela (bez obzira na propisanu kaznu), kako ona iz nadležnosti kantonalnih tako i iz nadležnosti općinskih sudova.
- Bitno je za naglasiti da je glavni federalni tužilac dana 26.08.2021. godine donio Obavezno uputstvo o prioritetnom radu na koruptivnim predmetima visokog nivoa, imajući u vidu novu definiciju korupcije visokog nivoa usvojenu od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, na sjednici održanoj dana 23. i 24.06.2021. godine. Ovim Uputstvom su kantonalna tužilaštva obavezana da rad na predmetima korupcije visokog nivoa učine prioritetnim, što podrazumijeva da predmete koji se nalaze u fazi prijave odmah uzmu u rad i donesu odluku po prijavi, a u predmetima koji se nalaze u

¹⁹ Član 9 Zakona o Federalnom tužilaštvu FBiH.

²⁰ Tako su u proteklom periodu ta zapažanja bila iskorištena u 2010. godini za izradu Analize žalbi kantonalnih tužilaštava uloženi na prvostepene presude kantonalnih sudova u FBiH (u periodu 2008. i 2009. godine), koja je bila dostavljena svim kantonalnim tužilaštvima, a osim toga je bila i jedna od razmatranih tema na III Stručnom savjetovanju tužilaca u BiH, održanom 2010. godine u organizaciji Udruženja tužilaca FBiH. S obzirom na prisutne primjedbe na kvalitet žalbi kantonalnih tužilaca, preporuke iz ove analize aktuelizirane su ponovo krajem 2015. godine po zaključku Kolegija Federalnog tužilaštva.

²¹ Broj A-31/19 od 28.01.2019. godine

fazi istrage intenziviraju rad i u što kraćem roku donesu tužilačku odluku. Kantonalnim tužilaštvima je blagovremeno, putem maila i isti dan kada je doneseno, dostavljeno ovo uputstvo na znanje i postupanje. O tome da je doneseno ovo Uputstvo obaviješten je predsjednik VSTV-a i Stalna komisija za efikasnost i kvalitet tužilaštava pri VSTV-u.

- U toku 2022. godine, ovom vrstom nadzora pregledano je 239 optužnica od ukupno 242 optužnice u radu, te su data pismena mišljenja o zapažanjima, koja su dostavljena kantonalnim tužiocima u nadležnim kantonalnim tužilaštvima, uz napomenu da su tri optužnice dostavljene 2022. godine ostale nepregledane, te će se njihov pregled izvršiti odmah početkom 2023. godine. Zapaženo je zanemarivo smanjenje broja pregledanih optužnica, odnosno broj podignutih optužnica od strane kantonalnih tužilaštava za krivična djela iz prvostepene nadležnosti kantonalnih sudova u Federaciji BiH, na način da je u 2022 godini smanjen broj optužnica za 17 u odnosu na 2021. godinu.

U 2022. godini, analizom sadržaja datih mišljenja na pregledane optužnice, uočeno je da su se najčešće primjedbe federalnih tužilaca odnosile na: nedostatke činjeničnih opisa u odnosu na obilježja krivičnog djela (izostavljanje subjektivnog elementa krivičnog djela); propuštanje stavljanja prijedloga za izricanje mjere bezbjednosti, oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i dr.; formalno-pravnu urednost, jer pojedini dijelovi optužnica nisu navedeni onim redom kako to proizilazi iz odredbe člana 242 ZKP F BiH; greške prilikom predlaganja dokaza koje treba izvesti na glavnom pretresu (npr. predlaganje da se pročitaju zapisnici o saslušanju svjedoka koji su predloženi da se pozovu i saslušaju na glavnom pretresu, predlaganje čitanja službene policijske zabilješke itd.); propuštanje pozivanja na blanketne propise; propuštanje ulaganja troškovnika o ukupnim troškovima koja su kantonalna tužilaštva imala u fazi istrage, a shodno odredbi člana 199 stav 4 ZKP-a F BiH. a.

U postupku rješavanja pritužbi podnosioca prijave i/ili oštećenog na konačnu odluku glavnog kantonalnog tužioca o neprovođenju istrage (član 231. stav 3. i 4. ZKP F BiH), odnosno u postupku rješavanja pritužbi oštećenog na konačnu odluku glavnog kantonalnog tužioca o obustavi istrage (član 239. stav 2. ZKP F BiH), federalni tužioci, u cilju ispitivanja osnovanosti pritužbe, pribavljaju krivični predmet kantonalnog tužioca i tom prilikom vrše nadzor da li je u konkretnom slučaju pravilno primjenjen Krivični zakon F BiH (član 20. Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH). O ishodu rješavanja pritužbe obavještava se podnosilac pritužbe i kantonalno tužilaštvo. Ova vrsta nadzora predstavlja najčešći način vršenja nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava, a ovaj nadzor odnosi se takođe i na pritužbe zbog neefikasnog postupanja kantonalnih tužilaštava u krivičnim predmetima, kada se kantonalnim tužilaštvima daju konkretne upute u pogledu prioritetnog i efikasnog rješavanja tih predmeta. Treba napomenuti da ova vrsta nadzora zaslužuje posebnu pažnju kako zbog prakse Ustavnog suda BiH u pogledu pravilne primjene člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i konkretnih odluka, u kojima je predmet ocjene tog Suda bilo i pitanje rješavanja predmeta od strane tužilaštava u razumnom roku, tako i zbog obaveze realizacije planova rješavanja starih predmeta, te sprečavanja nastupanja zastarjelosti krivičnog gonjenja u tim predmetima. Iz tih razloga, kao i zbog ostvarivanja i zaštite prava oštećenih, te neophodnosti ujednačavanja prakse postupanja kantonalnih tužilaštava, glavni federalni tužilac je u prethodnim godinama donio više odgovarajućih opštih obaveznih uputstava, čija se implementacija redovno prati. Ovakva praksa

Federalnog tužilaštva ocjenjena je kao dobra praksa te preporučena ostalim tužilaštvima u BiH u „Dijagnostičkoj analizi integriteta pravosudnog sektora u BiH i mogućih rizika nastanka korupcije ili neetičkog ponašanja u pravosuđu“ USAID-ovog Projekta pravosuđa u BiH koji je podržan od VSTV BiH. U zadnjih pet godina, uočen je konstantan rast broja pritužbi upućenih Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine koji se ogleda u iznosu od 45,38 %

Redovan i značajan način vršenja nadzora rada kantonalnih tužilaštava obavlja se kroz neposredne dvodnevne ili trodnevne posjete federalnih tužilaca kantonalnim tužilaštvima, kojom prilikom se kontroliše rad tih kantonalnih tužilaštava u skladu sa Uputstvom o postupku nadzora rada kantonalnih tužilaštava u F BiH koje donosi glavni federalni tužilac, a koje se prethodno razmatra i usvaja na Kolegiju Federalnog tužilaštva. Nakon završetka posjeta i pregleda rada, federalni tužioci sačinjavaju pojedinačne izvještaje za svako kantonalno tužilaštvo sa opisom zatečenog stanja i prijedlogom mjera odnosno preporuka za otklanjanje uočenih nepravilnosti. Prilikom svakog narednog pregleda, obavezno se pažnja poklanja i provedbi prethodno datih preporuka. Ovaj vid nadzora obavljao se već duži niz godina, međutim, u 2019. godini, nije obavljen, budući da je novim Kriterijima za ocjenjivanje rada tužilaca u BiH²² propisana obaveza Federalnog tužilaštva da izvrši pregled i sačini mišljenje o jednom predmetu svih kantonalnih tužilaca i da sačini analitičku ocjenu za pet predmeta svih glavnih kantonalnih tužilaca koji podliježu obavezi neposrednog zaduživanja i rada na predmetima. Stoga je, usljed objektivne nemogućnosti da se izvrši redovni nadzor rada kantonalnih tužilaštava uz analitičko ocjenjivanje navedenih predmeta, a imajući u vidu da analitički predmet takođe predstavlja jedan vid nadzora rada kantonalnih tužilaštava, odlučeno da se redovni nadzor u smislu posjeta kantonalnim tužilaštvima odgodi za 2020. godinu. Nadzor nad kontrolom kantonalnih tužilaštava u toku 2020. godine, nije obavljan u klasičnom smislu, radi razloga uzrokovanih pandemijom COVID – 19, te je nadzor kantonalnih tužilaštava, prema ranijoj praksi, u toku 2021. godine obavljen prilagođavajući se objektivnim i adekvatnim uslovima. Slijedom navedenog, početkom 2022. godine glavni federalni tužilac donio je Obavezno uputstvo o postupku nadzora rada kantonalnih tužilaštava u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022. godini, broj: A-250/22 od 26.05.2022. godine, čija suština se ogleda u tome da je stavljen prioritet vršenja nadzora neposredno u kantonalnim tužilaštvima, dok je predmet nadzora bio kontrola i analiza žalbi na presude u predmetima korupcije koje se odnose na period od početka 2019. godine do dana kontrole, koje su kantonalni tužioci ulagali na presude općinskih sudova u Federaciji BiH, te je također predmet nadzora bilo rješavanje pritužbi na odluke o neprovođenju i obustavi istraga u 2021. godini neovisno o vrsti predmeta, kao i analiza rješenja ureda tužioca.. U skladu sa ovim uputstvom, federalni tužioci su bili u obavezi sa liste predmeta odabrati po deset predmeta (pet žalbi i pet rješenja) . Dužnost federalnih tužilaca bila je sačiniti izvještaje o izvršenom nadzoru rada kantonalnih tužilaštava. O donesenom Uputstvu blagovremeno su obaviještena i upoznata kantonalna tužilaštva, kako bi mogli pristupiti ispunjavanju obaveza propisanim uputstvom. U konačnici, u pogledu ove vrste nadzora, može se zaključiti da su tokom 2022. godine, u Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo tri federalna tužioca izvršili pregled predmeta, svaki od po deset, dok su u ostalim kantonalnim tužilaštvima po dva federalna tužioca izvršili pregled od

²² „Službene novine BiH“ broj: 93/18

po 10 predmeta, što znači da je ovom vrstom nadzora u 2022. godini pregledano ukupno 210 predmeta. Kao što je to bilo i prethodne godine, početkom 2023. godine će biti izvršena analiza zaključaka izvedenih provedenim nadzorima rada kantonalnih tužilaštava, te će ista biti predstavljena svim glavnim kantonalnim tužiocima na proširenom kolegiju glavnih tužilaca u FBiH.

- U skladu sa Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u tužilaštvima u BiH i drugim aktima VSTV-a BiH donesenim radi pravilne primjene ovog pravilnika, glavni federalni tužilac je obavljao nadzor nad realizacijom planova rada i planova rješavanja starih predmeta kantonalnih tužilaštava, putem analize izvještaja o rezultatima rada kantonalnih tužilaštava, kao i nadzor nad priznavanjem većeg vrednovanja predmeta od strane glavnih kantonalnih tužilaca.
- Pravilnikom o orijentacionim mjerilima za rad tužilaca u BiH²³, donesenim početkom 2022. godine od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, propisana je nova nadležnost Federalnog tužilaštva FBiH, a koja se ogleda u davanju saglasnosti po zahtjevima za posebna vrednovanja predmeta, kako u odnosu na veće vrednovanje predmeta prema članu 8. Pravilnika, tako i posebno vrednovanje rada tužioca u tužilačkom timu sukladno članu 10. Pravilnika, kao i posebno vrednovanje rada tužioca u presigniranom ili ustupljenom predmetu prema članu 11. Pravilnika. Proširenjem postojećih nadležnosti Federalnog tužilaštva FBiH propisivanjem nove, naprijed navedene, neminovno je došlo do povećanja broja predmeta. U cilju osiguravanja ujednačenog pristupa Federalnog tužilaštva FBiH prilikom odlučivanja o zahtjevima za posebna vrednovanja predmeta, održano je više Kolegija na kojima su zajednički razmatrani predmeti ove vrste.
- U skladu sa ranijim obaveznim uputstvima glavnog federalnog tužioca, kantonalna tužilaštva redovno izvještavaju Federalno tužilaštvo F BiH dostavljajući podatke o predmetima u kojima je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja. Polazeći od toga da je članom 12. stav (1) Zakona o Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“, broj 19/03) utvrđena obaveza Federalnog tužilaštva F BiH da prati i proučava probleme iz prakse tužilaštava u Federaciji BiH koji su od značaja za primjenu Krivičnog zakona F BiH, a članom 9. stav (1) istog Zakona obaveza glavnog federalnog tužioca da nadzire rad kantonalnih tužilaštava u cilju garantovanja zakonitosti i efikasnosti postupaka, proučavajući praksu kantonalnih tužilaštava, vršeći nadzor tokom 2021. godine u pogledu predmeta u kojima je nastupila zastarjelost krivičnog gonjenja, glavni federalni tužilac je opazio odstupanje od dosljedne primjene Krivičnog Zakona F BiH u kantonalnim tužilaštvima kada je u pitanju utvrđivanje postojanja prekida zastarjelosti krivičnog gonjenja po osnovu toga da li je učinitelj učinio isto tako teško ili teže krivično djelo (član 16. stav (4) Krivičnog zakona F BiH). Imajući u vidu navedeno, glavni federalni tužilac je kantonalnim tužilaštvima izdao instrukciju kojom je ukazano na zakonsku obavezu dosljedne i potpune primjene materijalnog prava, u okviru čega je u predmetima sa poznatim počiniocem neophodno izvršiti potpune provjere postojanja prekida zastarjelosti krivičnog gonjenja, kako da li je poduzeta procesna radnja radi gonjenja zbog učinjenog krivičnog djela, tako i da li je učinitelj, u vrijeme dok teče rok zastarjelosti, učinio isto tako teško ili teže krivično djelo, a sve u skladu sa članom

²³ „Službeni glasnik BiH“, br. 6/22 i 76/22.

16. st. (3) i (4) Krivičnog zakona F BiH. Istovremeno, zaduženi su glavni kantonalni tužioci da po prijemu instrukcije urede internu proceduru kontrole primjene stavova navedenog člana prilikom donošenja negativnih tužilačkih odluka i o načinu interne procedure upoznaju Federalno tužilaštvo F BiH.

- U saradnji sa projektnim timom VSTV-a BiH (Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta) u toku 2022. godine, održane su sjednice Proširenog kolegija glavnih tužilaca u F BiH posvećene pitanju strateškog planiranja, uz napomenu da je 2021. godine usvojen Strateški okvir za rad tužilaca u tužilaštvima u F BiH za period 2021. – 2023. godine, a kojim su utvrđeni konkretni ciljevi djelovanja i rada kantonalnih tužilaštava u narednom periodu.

U okviru podrške Evropske unije za rad na predmetima ratnih zločina (projekat „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH – IPA 2019), početkom 2021. godine je potpisan Interni finansijski Memorandum o razumijevanju o zajedničkim aktivnostima u cilju realizacije odredbi Grant sporazuma, kojim su za potrebe rada na ovim predmetima i ispunjavanja projektnih zadataka predviđena sredstva za finansiranje plaće jednog stručnog saradnika, za period od potpisivanja Memoranduma do 31.12.2022. godine, kao datuma završetka projekta.

Nadzor rada u predmetima ratnih zločina odvijao se kroz kontrolu predmeta u žalbenom postupku, donošenje odluka po pritužbama na odluke o obustavi i neprovođenju istrage kantonalnih tužilaštava, kontrolu optužnica u ovim predmetima i kroz redovnu razmjenu informacija, putem davanja uputa i sugestija kantonalnim tužiocima u rješavanju predmeta ratnih zločina.

Nadležnim tijelima su, na obrascima koje je pripremila Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, kvartalno dostavljani redovni izvještaji o radu na predmetima, te finansijski izvještaji, za periode od početka godine do kraja tromjesečja za koje se izvještaj podnosi (tromjesečni, šestomjesečni, devetomjesečni i godišnji), kao i povremeni specifični izvještaji po zahtjevu Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH. Tako su u 2022. godini sačinjena i dostavljena četiri izvještaja o radu na predmetima ratnih zločina u F BiH, četiri finansijska izvještaja (i jedan specifični izvještaj po zahtjevu Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH), iz kojih je vidljiv značajan napredak u procesuiranju predmeta ratnih zločina i u kojem je prikazan ostvareni cilj predviđen Memorandumom, a to je povećanje efikasnosti rada na predmetima ratnih zločina u F BiH smanjenjem broja neriješenih KTRZ predmeta za najmanje 65 % u periodu od 2014-2022. Zaključno sa 31.12.2022. godine, IPA 2019 projekat je okončan. Broj osuđujućih presuda bio je 22 na nivou Federacije, što je neznatno smanjenje u odnosu na 2021. godinu kada je taj broj iznosio 24. Tužioci i osoblje koje radi na predmetima ratnih zločina u kantonalnim tužilaštvima i u Federalnom tužilaštvu redovno učestvuju na edukacijama, radionicama, sastancima i obukama iz ove oblasti, unapređujući tako svoja znanja i vještine, te razmjenjujući iskustva.

Dana 04.01.2021. godine, glavni federalni tužilac donio je Obavezno uputstvo o obligatornom poštivanju ciljeva i mjera utvrđenih Revidiranom državnom strategijom za rad na predmetima ratnih zločina, kao i odluka, zaključaka i preporuka Nadzornog tijela, po kojem su dužni postupati svi kantonalni tužioci koji su zaduženi predmetima ratnih zločina. Donošenjem ovog Uputstva postupljeno je po Smjernicama Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH za glavne tužioce i Odluci Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH o izmjenama i dopunama Smjernica od 15. i 16.12.2020. godine.

- *Počev od 2003. godine, glavni federalni tužilac je, u saradnji sa Kolegijem Federalnog tužilaštva, dao više mišljenja i odgovora na postavljena pitanja kantonalnih tužilaštava koja su se odnosila na primjenu Krivičnog zakona F BiH i Zakona o krivičnom postupku F BiH, kao i obaveznih uputstava opšteg i pojedinačnog karaktera.²⁴ Prilikom pregleda rada kantonalnih tužilaštava i pregleda pojedinačnih krivičnih predmeta, nadzor se usmjerava i na provođenje datih obaveznih uputstava. Svrha ovih aktivnosti bila je usmjerena na rješavanje dilema u primjeni materijalnog ili procesnog zakona, ujednačavanje prakse postupanja kantonalnih tužilaštava, poboljšanje efikasnosti rada kantonalnih tužilaštava, te sprečavanje nastupanja zastarjelosti krivičnog gonjenja. Međutim, stečena iskustva u ovoj vrsti nadzora ukazuju na to da kantonalna tužilaštva, kako zbog objektivnih, tako i zbog subjektivnih okolnosti, ne posvećuju dovoljno pažnje provođenju obaveznih opštih ili pojedinačnih obaveznih uputstava, zbog čega će i u narednom periodu ovoj vrsti nadzora biti posvećena posebna pažnja.*

U mjesecu martu 2020. godine potpisan je Sporazum o uspostavljanju Koordinacijskog tijela glavnih tužilaca između Tužilaštva BiH, Federalnog tužilaštva F BiH, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva BD. Članom 4. ovog Sporazuma određeno je da će Koordinacijsko tijelo odluke iz svoje nadležnosti (član 3. Sporazuma) donositi u obliku preporuka, zaključaka i prijedloga, a na osnovu kojih će glavni tužioci na koje se preporuka odnosi donositi obavezujuća uputstva za postupanje.

Nadležnosti Koordinacijskog tijela propisane su članom 3. Sporazuma i iste podrazumijevaju razmatranje sukoba nadležnosti između tužilaštava u Bosni i Hercegovini u situacijama kada zakonom nije propisan način rješavanja sukoba

²⁴ *U dosadašnjoj praksi rada dato je više opštih obaveznih i pojedinačnih uputstava u konkretnim krivičnim predmetima u kantonalnim tužilaštvima, npr: Pojedinačno obavezno uputstvo broj: A-183/2003 od 09.04.2003. godine, Pojedinačno Obavezno uputstvo A-184/03 od 10.04.2003.godine, Mišljenje broj: A-463/2003 od 15.08.2003. godine i A-442/2003 od 18.09.2003. godine, Obavezno uputstvo broj: A-90/2003 od 11.02.2004. godine, Obavezno uputstvo broj: A-90/2005 od 25.02.2005. godine, Obavezno uputstvo broj: A-509/2004 od 18.08.2006. godine, Obavezno uputstvo A-474/05 od 17.04.2007.godine - Uputstvo u postupku nadzoru rada kantonalnih tužilaštava u FBiH, Obavezno uputstvo broj: A-234/2007 od 22.06.2007. godine, Obavezno uputstvo broj: A-396/2007 od 05.11.2007. godine, Instrukcija broj: A-355/2008 od 18.09.2008. godine, Pravila o postupanju u postupku pregovaranja o krivnji i zaključenju sporazuma o krivnji broj: A-503/2008 od 16.12.2008. godine, koja su donijeli glavni federalni tužilac i glavni kantonalni tužioci na sjednici Proširenog kolegija Federalnog tužilaštva FBiH od 16.12.2008. godine, Obavezno uputstvo broj: A-445/2009 od 30.09.2009. godine kojim se stavlja na snagu i u primjenu Uputstvo o postupanju i saradnji OSL i tužioca u provođenju radnji dokazivanja u toku istrage, Zajednički stav Proširenog kolegija Federalnog tužilaštva FBiH o načinu obavljanja konsultacija broj: A-46/2010 od 16.03.2010. godine, Pojedinačno mišljenje Glavnog federalnog tužioca KTA – 95/10 od 03.06.2010. godine, Obavezno uputstvo broj: A-226/2011 od 23.05.2011. godine, Obavezno uputstvo broj: A-88/2013 od 08.02.2013. godine, Obavezno uputstvo broj: A-683/2013 od 25.10.2013. godine kojim se stavlja na snagu i u primjenu Uputstvo o postupanju i saradnji OSL i tužioca u provođenju radnji dokazivanja u toku istrage (ovim uputstvom stavljeno je van snage Obavezno uputstvo broj: A-445/2009 od 30.09.2009. godine), Obavezno uputstvo broj: A-632/2013 od 29.10.2013. godine o postupku rješavanja pritužbi na naredbe o neprovođenju istrage, naredbe o obustavi istrage, kao i pritužbi zbog neefikasnog rada tužilaca u krivičnim predmetima i dr., Obavezno uputstvo A-126/15 od 11.03.2015. godine o postupanju u predmetima protiv osumnjičenih zbog krivičnih djela iz čl. 25 Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u FBiH, Dopuna Obaveznog uputstva broj A-632/13 od 13.03.2015. godine, Obavezno uputstvo A-376/15 od 25.06.2015.godine, Obavezno uputstvo A-13/15 od 06.01.2016. godine o uložnim žalbama kantonalnih tužilaca, Obavezno uputstvo A-13/15 od 06.01.2016. godine o predmetima u kojima je nastupila zastarjelosti krivičnog gonjenja, Obavezno uputstvo broj A-550/16 od 20.10.2016. godine o postupanju tužilaštava sa KTA i KTN predmetima.*

nadležnosti i kada su iskorišteni svi prethodni načini rješavanja sukoba nadležnosti koji nisu doveli do rješenja. Zatim, razmjenu informacija i koordinaciju sprovođenja istraga koje su u toku, a koje se sprovode u više tužilaštava koja su potpisnici ovog Sporazuma, s ciljem unaprijeđenja zakonitosti i efikasnosti rada. Također, ovim Sporazumom predviđeno je unaprijeđenje saradnje i rješavanje drugih pitanja koja su u nadležnosti tužilaštava u Bosni i Hercegovini.

Nakon sastanka Koordinacijskog tijela, održanog 11.12.2020. godine, sukladno pozitivnim propisima, Sporazumu i zaključku sa ovog sastanka, glavni federalni tužilac donio je Obavezno uputstvo o postupku rješavanja sukoba nadležnosti između kantonalnih tužilaštava u F BiH i drugih tužilaštava u BiH, broj: A-7/21 od 06.01.2021. godine. Zaključenjem predmetnog Sporazuma, te u konačnici donošenjem ovog konkretnog Obaveznog uputstva kojim je glavni federalni tužilac propisao postupak rješavanja sukoba nadležnosti, prevaziđen je pravni vakum kada su u pitanju sukobi nadležnosti između kantonalnih tužilaštava u F BiH i drugih tužilaštava u BiH, što predstavlja efikasan alat u pogledu ovog sui generis sukoba nadležnosti.

Tokom 2022. godine, glavni federalni tužilac učestvovao je u radu u sastancima Koordinacionog tijela glavnih tužilaca, koji su zakazivani po iskazanim predmetima u kojima postoji sukob nadležnosti.

U 2022. godini, održana su četiri Sastanaka rukovodilaca tužilaštava i policijskih tijela na strateškom nivou – Strateški forum, i to dana 03.03.2022. godine, 12.05.2022. godine, 05.10.2022. godine i 29.-30.11.2022. godine, a u čijem je radu učestvovao glavni federalni tužilac. Fokus navedenih sastanaka u 2022. godini bilo je razmatranje preporuka Peer Review misije Evropske komisije, datih u Trećem Peer Review izvještaju - stručnoj analizi borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije na osnovu konkretnih predmeta, zatim razmatranje aktuelnih pitanja, mjera i aktivnosti iz oblasti izbornih procesa, te razmatranje dorade Uputstva o postupanju i saradnji ovlaštenih službenih lica i tužilaca u provođenju radnji dokazivanja u toku istrage.

2.3 Ostale aktivnosti u krivičnoj oblasti

Federalni tužioci su članovi radnih i ekspertnih grupa koje prate implementaciju postojećih propisa iz oblasti krivičnog zakonodavstva u cilju unaprijeđenja praksi pravosudnih organa, te izrade prijedloga za poboljšanje i usklađivanje domaćih zakona sa međunarodnim konvencijama iz relevantnih oblasti i njima garantovanim standardima ljudskih prava i sloboda, kao i radnih grupa koje su obrazovane radi implementacije određenih projekata. Tužioci Federalnog tužilaštva aktivni su učesnici i u izradi različitih drugih zakona, podzakonskih akata i strateških dokumenata iz krivično-pravne oblasti.

Tokom 2022. godine, glavni federalni tužilac je zakazivao redovne i vanredne sjednice Kolegija Federalnog tužilaštva F BiH, na kojima je razmatran širi spektar pitanja, kako onih iz nadležnosti Federalnog tužilaštva F BiH, tako i onih koji se tiču problema u praksi u tužilačkom sistemu Federacije BiH. Na sjednicama Kolegija razmatrani su zahtjevi za davanje pravnih mišljenja kako onih eksternih tako i internih kada su npr. u pitanju mišljenja na obavezna uputstva koja donosi glavni federalni tužilac, zatim je Kolegij donosio odluke iz

svoje nadležnosti, razmatrana i analizirana obimna i kompleksna pravna pitanja iz prakse kantonalnih tužilaštava itd.

- *zamjenica glavnog federalnog tužioca je, zajedno sa stručnom savjetnicom tužilaštva, učestvovala u organizaciji Panela IV – Djeca u kontaktu i u sukobu sa zakonom, u okviru održanog XV Stručnog savjetovanja tužilaca u BiH, u Neumu u periodu od 18. do 20.10.2022. godine, koji je podržan od strane UNICEF BiH. Tokom rada na panelu, odnosno drugog dana savjetovanja zamjenica i stručna savjetnica su imale prezentacije na temu „Praksa sudova u predmetima u kojima su djeca oštećena krivičnim djelom“, s posebnim osvrtom i na praksu Vrhovnog suda FBiH u predmetima iz oblasti digitalnih tehnologija.*
- *Također, zamjenica i stručna savjetnica su u dane 18 i 19.05.2022. godine, prisustvovala Završnoj konferenciji projekta „Pravda za svako dijete“, koji je u prethodnih 12 godina implementirao UNICEF BiH, uz podršku Švajcarske agencije za razvoj i saradnju SDC i Kraljevine Švedske, koja se održala u Hotelu Ibis Styles, u Sarajevu. Konferenciji je prisustvovalo oko 150 učesnika, te je zamjenica učestvovala u radu posljednjeg panela prvog radnog dana pod nazivom „Jačanje kapaciteta i edukacija“, u okviru čega je izložila rad i postignute rezultate povodom uspostavljenih Koordinacionih sastanaka tužilaca za maloljetnike u periodu 2018-2021. godina. Drugog dana konferencije, zamjenica i stručna savjetnica aktivno su učestvovala u donošenju zaključaka u okviru radionica “Djeca u kontaktu sa zakonom” i “Građanski postupak”.*

Napomene radi, tokom 2021. godine, federalni tužilac je prisustvovao sastancima Radne grupe za izradu Strategije za borbu protiv organiziranog kriminala u BiH 2021. – 2024. godine, na kojima je izrađena radna verzija naprijed navedenog dokumenta. Isti, između ostalog, sadrži: prikupljene podatke o kriminalnim grupama koje se bave proizvodnjom i prometom opojnih droga, uključujući trenutno stanje i trendove, razne statističke podatke o broju kriminalnih grupa, zaplijenjenih droga po vrstama i količini, njihovim cijenama na crnom tržištu, te generatore koji pogoduju nastanku i razvoju ove vrste organiziranog kriminala. Procijenjene su i prijetnje od organiziranog kriminala u BiH u narednom vremenskom periodu, uz konstataciju da uzrokovana pandemija nije zaustavila, niti umanjila, ovu vrstu kriminalnih aktivnosti. Slijedom navedenog, isti federalni tužilac je i u 2022. godini prisustvovao sastancima na kojima je izrađena konačna radna verzija naprijed navedenog dokumenta.

Imajući u vidu vrijeme usvajanja konačnog drafta Strategije, odlučeno je da se ista donosi za vremenski period 2023. – 2026. godina.

Gornji dokument treba da usvoji najprije Ministarstvo sigurnosti BiH, a potom i Vijeće ministara BiH, dok je načelno dogovoreno da bi se dalji sastanci Radne grupe u ovom ili izmijenjenom sastavu na kojima bi se pratila dinamika provođenja Strategije trebali održavati najmanje jednom godišnje.

Dvoje federalnih tužilaca su kao članovi Radne grupe za izradu Procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma (uključujući Akcioni plan i njegove dopune) sudjelovali u aktivnostima na kojima je izrađena konačna radna verzija naprijed navedenih dokumenata.

Imajući u vidu prethodno istaknuto, te istek prošle kalendarske godine, spis je arhiviran, dok će se dalje aktivnosti vezano za naprijed navedeno dokumentirati u novootvorenom predmetu, sa vezom sa starim brojem.

Federalna tužiteljica je u 2022. godini učestvovala na Konferenciji o javnim istupima nosilaca pravosudne funkcije u okviru USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije i VSTV BiH.

Federalna tužiteljica je i u 2022. godini nastavila aktivnosti učestvujući u radu Radne grupe za izradu Prednacrtu zakona o bazi podataka rezultata analiza dezoksiribonukleinske kiseline i Pravilnika o načinu prikupljanja i uzimanja uzoraka biološkog materijala za potrebe DNK analize u krivičnom postupku, o načinu pakiranja prikupljenog biološkog materijala, čuvanja, obrade i pohrane uzoraka i dobivenih rezultata DNK analize u F BiH.

Podsjećanja radi, Kolegij Federalnog tužilaštva F BiH je u prvom kvartalu 2021. godine, na jednoj od svojih sjednica, na zahtjev Federalnog ministarstva pravde, kandidirao dvije federalne tužiteljice za članstvo u Radnu grupu za izradu Prednacrtu Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, koja kandidatura je prihvaćena od strane Federalnog ministarstva pravde, te je jedna tužiteljica (od dvije kandidirane) imenovana za članicu Radne grupe.

U pogledu navedenog, tužiteljica je tokom 2022. godine aktivno nastavila prisustvovati sastancima Radne grupe koji su kontinuirano i intenzivno održavani (u većem dijelu godine na sedmičnom nivou).

Također podsjećanja radi, kolegij Federalnog tužilaštva F BiH je u prvom kvartalu 2021. godine, na jednoj od svojih sjednica, na zahtjev Federalnog ministarstva pravde, kandidirao federalnog tužioca i zamjenika glavnog federalnog tužioca za članstvo u Radnu grupu za izradu Prednacrtu Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, koja kandidatura je prihvaćena od strane ministra Federalnog ministarstva pravde, te je zamjenik glavnog federalnog tužioca imenovan za člana Radne grupe.

Zamjenik glavnog federalnog tužioca je u prvoj polovini 2022. godine nastavio aktivno prisustvovati sastancima Radne grupe koji su kontinuirano i intenzivno održavani (na sedmičnom nivou) sve do mjeseca jula kada je ovaj Radnoj grupi mandat prestao, te je jedino ostalo da se izvrše provjere usklađenosti sa ostalim zakonima o krivičnom postupku na svim nivoima u BiH.

Ujedno, bitno je za naglasiti da je zamjenik u 2022. godini učestvovao u radu Radne grupe za izradu nacrtu Zakona o krivičnom postupku BiH, koja je formirana od strane Ministarstva pravde BiH.

Zamjenik glavnog federalnog tužioca je u 2022. godini kontinuirano učestvovao u radu u Komisiji za uvjetni otpust, u kojoj su sastanci održavani jednom mjesečno, a u vezi odlučivanja o uvjetnom otpustu. Ova Komisija je formirana odlukom ministra Federalnog ministarstva pravde.

Zamjenik je u 2022. godini učestvovao u radu Radne grupe za analizu i unaprjeđenje objavljivanja sudskih i tužilačkih odluka koja je formirana od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH.

Federalna tužiteljica je tokom 2022. godine učestvovala u radu i aktivnostima u dvije radne grupe kada je u pitanju trgovina ljudima: Koordinacioni tim za borbu protiv trgovine ljudima na nivou FBiH i Udarna grupa za borbu protiv trgovine ljudima BiH.

U okviru Koordinacionog tima za borbu protiv trgovine ljudima, ova tužiteljica je tokom 2022. godine aktivno i kontinuirano učestvovala u radu i aktivnostima istog, uz naglasak da se nakon donošenja š Akcionog plana Federacije BiH za provođenje Strategije

suprotstavljanja trgovini ljudima BiH 2020 – 2023 u 2021. godini, pristupilo realizaciji istog.

U okviru Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima BiH, ista federalna tužiteljica je kontinuirano i aktivno kao član iste prisustvovala sastancima održanim na mjesečnom nivou, učestvujući u radu i aktivnostima. Tom prilikom je tužiteljica članove grupe informisala o stanju u kantonalnim tužilaštvima u vezi s predmetima trgovine ljudima i drugih srdonih krivičnih djela, a koje podatke mjesečno prikuplja od kantonalnih tužilaštava.

Ista federalna tužiteljica je kao član Udruženja tužilaca FBiH učestvovala u radu na sastancima Upravnog odbora Udruženja, te Skupštini.

Federalna tužiteljica je prisustvovala sastancima Radne grupe, učestvujući u radu, a u vezi sa sačinjavanjem nacрта Uputstva o postupanju tužilaca i ovlaštenih službenih lica u otkrivanju krivičnog djela, počinioca i sprovođenju istrage koje bi trebalo biti doneseno kao jedinstveno uputstvo na nivou BiH. Nakon toga bilo bi predviđeno da glavni federalni tužilac, a nakon što se usvoji konačan tekst Uputstva, donese obavezno uputstvo o primjeni istog na nivou Federacije.

Također, ista federalna tužiteljica je u dane 27. i 28. oktobar 2022. godine učestvovala na treningu u organizaciji MONEYVAL Komiteta kao stalnog tijela Vijeća Evrope a na poziv Ministarstva sigurnosti BiH.

Ista federalna tužiteljica je u dane 01. i 02. decembra 2022. godine prisustvovala na Konferenciji „Sistem podrške za žrtve seksualnog nasilja u BiH“, koji je organizovan od strane nevladine organizacije Fondacija lokalne demokratije iz Sarajeva u partnerstvu sa Fondacijom Lara iz Bijeljine, gdje je bila i panelista.

Tokom mjeseca augusta 2022. godine bila je oglašena javna rasprava na tekst Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom. Federalno tužilaštvo FBiH je na sjednici Kolegija Federalnog tužilaštva FBiH, održanoj 08.09.2022. godine, konstatovalo neophodnost sudjelovanja u javnoj raspravi, smatrajući da je predloženi Nacrt Zakona od izuzetnog značaja za rad Federalnog tužilaštva FBiH, te se uključilo u javnu raspravu dostavom prijedloga, primjedbi i mišljenja na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom. Pri tome je zatraženo od obrađivača propisa za predlagača, odnosno tijela zaduženog za organiziranje i provođenje javne rasprave, da u izvještaju o rezultatima javne rasprave u cijelosti prihvati i na adekvatan način u prijedlog Zakona inkorporira prijedloge, primjedbe i mišljenja iznesena od strane Federalnog tužilaštva FBiH.

Također je u toku 2022. godine u mjesecu oktobru održano XV Savjetovanje tužilaca u Bosni i Hercegovini gdje su učestvovali i predstavnici Centara za edukaciju sudija i tužitelja FBiH i RS, Pravosudnom komisijom Brčko distrikta, te su u pripremi i organizaciji Savjetovanja podršku pružili Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, USAID, UNICEF u BiH, OSCE u BiH, EMMAUS, IOM u BiH, Vijeće Evrope, OPDAT, Atlantska inicijativa, AIRE centar i CPRC. Radionice su realizirane pod okriljem sedam tematskih panela: Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala visokog nivoa (Panel 1); Procesuiranje predmeta ratnih zločina (VSTV – Projekat unapređenja rada na predmetima ratnih zločina – IPA 2019) (Panel 2); Značaj digitalnog okruženja u borbi protiv trgovine ljudima (Panel 3); Djeca u kontaktu i sukobu sa zakonom (Panel 4); Specifičnosti regionalnog pristupa u istragama organiziranog kriminala i oduzimanja nezakonito stečene imovine na Zapadnom Balkanu (Panel 5), Nasilje nad ženama

(Panel 6) i Integritet, etika i odgovornost sudija i tužilaca (Panel 7), gdje su doneseni konkretni zaključci. Svi federalni tužioci su ostvarili potreban broj dana edukacije u 2022. godini.

Veći broj federalnih tužilaca je u toku 2022. godine učestvovao kao edukator u primjeni materijalnih i procesnih zakona.

2.4 Upravna, građanska i administrativna oblast

U upravnoj oblasti, prema Zakonu o upravnom postupku²⁵ takođe su predviđena određena ovlaštenja nadležnog tužioca u postupku po pravnim lijekovima. Tako, između ostalih, tužilac može izjaviti žalbu protiv rješenja kojim je povrijeđen zakon u korist pojedinaca ili pravnog lica, a na štetu javnog interesa.²⁶ Federalni tužilac je takođe ovlašten pod zakonom predviđenim uslovima izjaviti vanredne pravne lijekove protiv konačnog, odnosno onog upravnog akta protiv kojeg nije dopuštena žalba, a koji je donio federalni organ uprave - obnovu postupka,²⁷ zahtjev za zaštitu zakonitosti,²⁸ poništavanje i ukidanje rješenja po pravu nadzora²⁹ i vanredno ukidanje rješenja.³⁰

U upravnoj i prekršajnoj oblasti, po vanrednom pravnom lijeku (oznaka: UT), bio je jedan predmet u 2022. godini.

U građanskoj oblasti, po vanrednom pravnom lijeku (oznaka: GT), nije bilo predmeta u 2022. godini.

U radu Federalnog tužilaštva redovno se nalazi i značajan broj administrativnih predmeta, koji se tiču različitih aktivnosti koje ovo tužilaštvo preuzima u okviru svojih nadležnosti. Ovi predmeti, između ostalog, obuhvataju i rad na izradama različitih strategija, izvještavanje o implementaciji strategija i/ili akcionih planova iz djelokruga Federalnog tužilaštva, pružanje informacija i aktivnosti u saradnji sa određenim državnim i međunarodnim institucijama i organizacijama civilnog društva, prikupljanje relevantnih podataka i obavještenja od kantonalnih tužilaštava u F BiH važnih za efikasnu organizaciju rada i realizaciju usvojenih politika, itd.

Na osnovu Smjernica za dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji tužilaštava ili donošenje posebnog pravilnika kojim se dodatno normira odnos između glavnog tužioca, zamjenika glavnog tužioca i tužilaca, usvojenim na sjednici VSTV-a BiH održanoj 16.12.2021. godine, dana 17.01.2022. godine, postupajući po ovim smjernicama, glavni federalni tužilac donio je Pravilnik o dodatnom normiranju odnosa između glavnog federalnog tužioca, zamjenika glavnog federalnog tužioca i federalnih tužilaca broj: A-603/21.

U skladu sa zaključcima VSTV-a BiH i Smjernicama za glavne tužioce radi donošenja općeg obavezujućeg uputstva o obligatornom okviru i standardima zakonitog i etičnog razdvajanja predmeta u fazama prijave i istrage i usaglašavanju tužilačke prakse, glavni

²⁵ Zakon o upravnom postupku, „Službene novine FBiH“ broj: 2/98, 48/99 i 61/22.

²⁶ Član 221 Zakona o upravnom postupku.

²⁷ Član 247 Zakona o upravnom postupku.

²⁸ Član 259 Zakona o upravnom postupku.

²⁹ Član 261 Zakona o upravnom postupku.

³⁰ Član 265 Zakona o upravnom postupku.

federalni tužilac je dana 18.01.2022. godine donio Opće obavezno uputstvo o obligatornom okviru i standardima zakonitog i etičnog razdvajanja predmeta u fazama prijave i istrage i usaglašavanju tužilačke prakse, broj: A-606/21.

Imajući u vidu dosadašnju pravosudnu praksu koja se ogleda u sadržajnom pozicioniranju naredbi koje ukazuju na zakonitost dokaza u optužnom aktu i njihove potkrepljujuće dokazne snage u odnosu na navode optužnice, pri tome uzimajući u obzir stavove Evropskog suda za ljudska prava Strasbourg izražene u Presudi od 15.01.2015. godine, donesenoj u predmetu “Dragojević protiv Hrvatske” i dr., glavni federalni tužilac je u skladu sa stavom Kolegija Federalnog tužilaštva FBiH dana 18.01.2022. godine donio Obavezno uputstvo o načinu evidentiranja naredbi u optužnom aktu koje ukazuju na zakonitost dokaza.

Ovim Obaveznim uputstvom ptopisana je obaveza glavnim kantonalnim tužiocima, zamjenicima glavnih kantonalnih tužilaca i kantonalnim tužiocima, da u svom radu, prilikom podizanja optužnica, naredbe o posebnim istražnim radnjama, kao i druge naredbe donesene u krivičnom postupku, sadržajno pozicioniraju u optužnicama kao dokazne prijedloge koje treba izvesti na glavnom pretresu, u skladu sa članom 242. stav (1) tačka e) Zakona o krivičnom postupku FBiH.

U prethodnim godinama bilo je u primjeni više obaveznih upustava koja su regulirala postupak rješavanja pritužbi na naredbe o neprovođenju i obustavi istrage, kao i pritužbi zbog neefikasnog ili nezakonitog postupanja. Prateći praksu rada kantonalnih tužilaštava u navedenom domenu, ukazala se potreba za uvođenjem novih rješenja u pravila ove vrste postupka, te izmjenu postojećih rješenja, što je bio primaran razlog za donošenje novog obaveznog uputstva kojim bi se reguliralo navedeno, te ujedno objedinila uputstva donesena ranijih godina koja su regulirala ovu vrstu postupka. Imajući u vidu navedeno, dana 27.01.2022. godine glavni federalni tužilac je, po prethodno pribavljenom mišljenju kolegija Federalnog tužilaštva FBiH, donio Obavezno uputstvo o postupku rješavanja pritužbi na naredbe o neprovođenju istrage, naredbe o obustavi istrage, kao i pritužbi zbog neefikasnog i/ili nezakonitog rada tužilaca u krivičnim predmetima, a po kojem Uputstvu su obavezni postupati kantonalna tužilaštva, zamjenici glavnog federalnog tužioca i federalni tužioci. Ovim Uputstvom su određeni rokovi za rješavanje pritužbi, jasno i detaljno uređena procedura, te određena forma rješenja kojim se donosi odluka po pritužbi.

U mjesecu aprilu 2022. godine, glavni federalni tužilac donio je Pravilnik o kancelarijskom poslovanju Federalnog tužilaštva FBiH.

U vezi s kancelarijskim poslovanjem, dana 19.04.2022. godine glavni federalni tužilac donio je Uputstvo o provedbi člana 8. Pravilnika o kancelarijskom poslovanju federalnog tužilaštva FBiH.

Dana 14.09.2022. godine, glavni federalni tužilac je na osnovu zaključka sjednice Kolegija Federalnog tužilaštva FBiH donio Obavezno uputstvo o načinu evidentiranja prijava dostavljenih Federalnom tužilaštvu FBiH i načinu iskazivanja predmeta završenim u KTA predmetima.

Usljed predstojećeg isteka mandata tadašnjem članu Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH koji je tužilac Federalnog tužilaštva FBiH kojeg biraju tužioci Federalnog tužilaštva FBiH, tokom juna 2022. godine je Odlukom glavnog federalnog tužioca broj: A-156/22 od 08.06.2022. godine pokrenuta i provedena procedura izbora novog člana Vijeća. U cilju efikasnog i valjanog provođenja procedure tajnog glasanja, imenovana je komisija za

provođenje procedure, te su prije održavanja glasanja, pripremljeni prostorija za provođenje glasanja, evidencijska lista tužilaca Federalnog tužilaštva FBiH, obrasci za glasanje i prazna zapečaćena glasačka kutija. Tajno glasanje je održano dana 14.06.2022. godine, nakon čega je komisija pristupila otvaranju glasačke kutije, brojanju glasova, pri čemu je većina federalnih tužilaca koji su se odazvali glasanju, glasala za kandidata. O rezultatu izbora je obaviješteno Visokog sudsko i tužilačko vijeće BiH, koje je potom u julu 2022. godine imenovalo novog člana Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH koji je tužilac Federalnog tužilaštva FBiH kojeg biraju tužioci Federalnog tužilaštva FBiH.

Federalno tužilaštvo je u 2022. godini imalo u radu ukupno 666 administrativna predmeta (A predmeti), koji su do kraja godine svi riješeni.

U julu 2016. godine, VSTV BiH je usvojilo Smjernice za izradu i provođenje plana integriteta u pravosudnim institucijama BiH, na temelju kojih je u ranijem periodu egzistirao Plan integriteta od 27.12.2017. godine. Nakon isteka četverogodišnjeg perioda na koji je egzistirao postojeći Plan integriteta, u maju 2022. godine glavni federalni tužilac donio je odluku o formiranju Radne grupe za izradu Plana integriteta Federalnog tužilaštva. Radna grupa je potom započela aktivnosti na izradi Plana integriteta i u 2022. godini izradila prijedlog Plana integriteta, koji je nakon pribavljene saglasnosti od strane glavnog federalnog tužioca, poslan na mišljenje VSTV-u, nakon čega će u 2023. godini uslijediti usvajanje Plana integriteta, imenovanje koordinatora realizacije Plana integriteta, preduzimanje aktivnosti na njegovoj provedbi, te izvještavanje Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH.

2.5 Ostvarenje Plana rada u 2022. godini

U odnosu na pretpostavljeni obim rada koji je naveden u Planu rada za 2022. godinu, evidentno je da je riješeno više KTŽ predmeta (za 53), budući da je priliv ovih predmeta u 2022. godini veći od očekivanog priliva, dok je jedan predmet ostao neriješen i njegovo rješavanje je izvjesno i očekivano u 2023. godini. Riješeno je više KTŽK predmeta u odnosu na planirani obim rada (za 1), a tri predmeta je ostalo neriješeno na sudu, pa se očekuje zakazivanje i održavanje pretresa u toku 2023. godine, a u cilju donošenja presude. Što se tiče KTŽKŽ predmeta riješena su 2 predmeta manje u odnosu na planirani obim rada jer je priliv ove vrste predmeta bio u izvještajnom periodu nešto manji u odnosu na period koji je uzet u obzir pri planiranju priliva. U toku 2022. godine, u odnosu na planirani obim rada, riješeno je i više KTA predmeta (za 56), dok je 50 KTA predmeta ostalo neriješeno i njihovo rješavanje se očekuje u 2023. godini. Porast broja neriješenih predmeta treba gledati i kroz kontekst značajnog povećanja broja KTA predmeta (406 u zadnje 2 godine). Riješeno je manje KTPP predmeta (za 4), dok je A predmeta riješeno više (za 72), što je bilo uvjetovano povećanjem priliva predmeta u odnosu na prethodne godine.

Dakle, do manjeg, odnosno većeg broja riješenih predmeta u odnosu na planirani obim rada, došlo je iz razloga smanjenja, odnosno povećanja priliva u navedenim vrstama predmeta na koji parametar ovo tužilaštvo ne može uticati.

3 USLOVI SMJEŠTAJA, KADROVSKA, TEHNIČKA I FINANSIJSKA OPREMLJENOST ZA VRŠENJE OSNOVNIH DUŽNOSTI

3.1 Uslovi smještaja

Kada su u pitanju uslovi smještaja Federalnog tužilaštva Federacije BiH, problem i dalje predstavlja disperziranost službenih prostorija Federalnog tužilaštva na tri sprata (prizemlje, 2. i 4. sprat), a što značajno utiče na sigurnosne uslove, internu i komunikaciju sa strankama, racionalnost ulaganja sredstava za neophodna kapitalna ulaganja itd.

U junu 2022. godine potpisan je Sporazum o razumijevanju između Federalnog ministarstva prostornog uređenja i pravosudnih institucija smještenih u zgradi na adresi Valtera Perića 15, 71000 Sarajevo, a jedna od institucija je i Federalno tužilaštvo FBiH, čiji je predmet realizacija „Projekta energetske učinkovitosti“ što će u konačnici, nakon završetka svih predviđenih radova na i u samoj zgradi (postavljanje fasade, zamjena PVC stolarije, rekonstrukcija krova zgrade, zamjena grijnih tijela, sistema klimatizacije i dr), imati za rezultat smanjenje potrošnje energije i unaprjeđenje ugodnosti boravka u službenim prostorijama.

U toku 2022. godine oformljena je radna interresorna grupa, u čijem sastavu je bio i glavni federalni tužilac, koja je sačinila analizu potreba za smještajnim prostorom posebnih odjela suda i tužilaštva, čiji je Izvještaj o radu prihvatila Vlada FBiH u decembru 2022. godine, te iskazala opredjeljenje za izgradnju namjenske zgrade za pravosudne institucije FBiH – Palača pravde Federacije BiH. U januaru 2023. godine Vlada FBiH i VSTV BiH potpisali su Memorandum o saradnji koji se odnosi na uspostavu i izgradnju „Palate pravde Federacije BiH“, novog i namjenski izgrađenog objekta u koji će biti smješteni Federalno tužilaštvo i Vrhovni sud FBiH sa Posebnim odjelima, kao i Sudska policija FBiH.

Cilj ovog memoranduma je hitno osiguranje uslova za implementaciju Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u Federaciji BiH, a kojim se uređuju i pitanja osnivanja, organizacije, nadležnosti, ovlaštenja i načina rada posebnih odjela za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala pri Federalnom tužilaštvu i Vrhovnom sudu FBiH, kao i način izbora nosilaca pravosudnih funkcija i rukovođenje posebnim odjelima. Memorandumom se iskazuje saglasnost za dugoročno rješavanje pitanja smještaja najviših pravosudnih institucija Federacije BiH, odnosno Federalnog tužilaštva i Vrhovnog suda FBiH.

3.2 Kadrovska osposobljenost

Na kraju 2022. godine u Federalnom tužilaštvu je bilo zaposleno ukupno 29 zaposlenika, i to: 13 tužilaca, 6 državnih službenika, (od čega 1 rukovodeći državni službenik-sekretar), 10 namještenika (od čega 1 zaposlen na određeno vrijeme, do povratka uposlenice sa porodiljnog odsustva).

Stručni saradnik za ratne zločine po ugovoru na određeno vrijeme – u okviru realizacije IPA 2019 prestao sa radom u toku 2022.godine.

Tokom 2022. godine, u Federalnom tužilaštvu nije bilo zaposlenika koji su prestali sa radom.

U 2022. godini u Federalnom tužilaštvu Federacije BiH sa radom su počela 3 federalna tužioca.

Dva tužioca su počeli sa radom na dva upražnjena radna mjesta (odlazak u penziju), a jedan tužilac je počeo sa radom nakon što je VSTV BiH u decembru 2021. godine odobrio povećanje broja tužilaca za još jednu poziciju, sa 12 na 13 izvršilaca.

U 2022. godini u Federalnom tužilaštvu Federacije BiH sa radom je počeo 1 državni službenik – stručni savjetnik – pravnik i 2 namještenika – daktilografa (jedan na neodređeno, a jedna na određeno vrijeme).

Federalno tužilaštvo F BiH je u mjesecu septembru 2022. godine od Vlade FBiH i Ministarstva finansija FBiH tražilo odobrenje povećanje broja izvršilaca sa 28 na 30 izvršilaca, i to jednog tužilačkog stručnog savjetnika i jednog daktilografa., zbog značajnog i konstantnog povećanja obima posla.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Federalnog tužilaštva F BiH utvrđena je unutrašnja organizacija Federalnog tužilaštva i tužilačkih odjela, kojih je prema važećem pravilniku dva i to: Odjel opšte nadležnosti (Odjel I) i Posebni odjel za suzbijanje korupcije, organiziranog i međukantonalnog kriminala (Odjel II). Pravilnik predviđa proširenje sistematizacije Federalnog tužilaštva, te je broj tužilaca, u skladu sa odlukom VSTV-a BiH, povećan za dodatnih deset tužilaca za potrebe ustanovljenja i rada Posebnog odjela. Osim dodatnih tužilaca Posebnog odjela, Pravilnikom je, u skladu sa Kriterijima VSTV BiH, sistematizovano još 18 državnih službenika i 15 namještenika.

Može se zaključiti da je, u odnosu na nadležnosti Federalnog tužilaštva, izuzimajući Posebni odjel, koji ni u toku 2022. godine nije oformljen, kadrovska osposobljenost bila na relativno zadovoljavajućem nivou, ali još uvijek nedovoljna za njegov efikasniji rad u smislu što cjelovitijeg i djelotvornijeg obavljanja zakonom propisanih nadležnosti. Pri tome se naročito misli na budžetska sredstva koja je nužno osigurati za zapošljavanje određenog broja državnih službenika u svojstvu stručnih saradnika, savjetnika i daktilografa koji bi pomagali u radu Kabineta glavnog tužioca, u radu federalnim tužiocima u obavljanju poslova iz osnovne, trenutne djelatnosti, a dio sredstava bio bi potreban i za izmjena platih razreda unutar postojeće sistematizacije. Sa navedenim aktivnostima je i započeto još tokom 2021.godine, a nastavljeno tokom 2022.godine.

3.3 Materijalna i tehnička opremljenost

Informacioni sistem Federalnog tužilaštva čine 61 radna stanice (desktop računara), od toga 28 u funkciji, 7 novih računara nabavljenih u 2022. godini i 21 stariji računar, uglavnom nabavljeni od 2013. do 2015. godine. Ostali računari su stariji i izvan su upotrebe, a služe kao rezerva. Također u funkciji su i 2 servera (jedan aktivan i jedan rezervni) sa po dva virtualna servera i to Windows server 2019 kao domenski kontroler i Windows server

2016 kao file server, 32 lokalna printer i 1 mrežni printer, 2 brza dokument skenera, te aktivna i pasivna mrežna oprema neophodna za uspostavljanje lokalne mreže, koja je povezana na jedinstvenu mrežu širokog područja (WAN) za sve sudove i tužilaštva u BiH.

Najveći dio informatičke opreme je nabavljen putem IPA projekata, USAID-JSDP II, Švicarskog projekta - podrška pravosuđu u Bosni i Hercegovini, odnosno donacija VSTV BiH, dok je manji dio opreme nabavljan od sredstava iz budžeta Federalnog tužilaštva. Važno je istaći da VSTV BiH planira migraciju svih računara na novi operativni sistem Windows 11 do 2025. godine, pa je u skladu sa tim planirana nabavka novih računara kompatibilnih sa navedenim sistemom. U 2022. godini nabavljeno je 7 novih računara, dok se u 2023. i 2024. planira nabaviti još najmanje po 10 računara.

Svi računari imaju instaliran Windows 10 operativni sistem i Microsoft office 2016 paket. Svi računari posjeduju licenciran OS i software, te CAL licence za Microsoft Server i Microsoft Exchange Server. Na računarima je instaliran Sistem za automatsko upravljanje predmetima u tužilaštvima (TCMS) koji je putem VPN i SDH telekomunikacijske veze spojen na data centar u VSTV BiH, a na jednom računaru nalazi se sistem za upravljanje bibliotekom.

Od ostale tehničke opreme u Federalnom tužilaštvu se još nalazi oprema za audio snimanje, video konferencijska oprema, 4 kopir-aparata sa maksimalnom veličinom originala A3 i brzine kopiranja između 18 i 30 kopija u minuti, 2 fax aparata, 1 projektor i 1 LCD TV 55“ i 14 laptopa.

Federalno tužilaštvo posjeduje 3 automobila, i to „Škoda Octavia Elegance“ nabavljen 2005. godine i „Citroën C5“ nabavljen 2012. godine. Takođe, od decembra 2017. godine, u posjedu Tužilaštva je i automobil marke „Škoda Octavia Ambition“, koji je Tužilaštvu poklonjen od strane VSTV-a BiH, a na temelju Sporazuma između VSTV-a i Evropske komisije za projekat "IPA 2013 - Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH“.

U narednom periodu bi trebalo pokrenuti aktivnosti na obnovi voznog parka ovog tužilaštva, tačnije aktivnosti na zamjeni vozila marke „Škoda Octavia Elegance“, s obzirom na starost i broj pređenih kilometara ovog vozila.

3.4 Budžet i izvršenje budžeta u 2022. godini

Budžet za 2022. godinu objavljen je u službenom glasilu „Službene novine F BiH“ broj: 25/22, unutar kojeg su Federalnom tužilaštvu F BiH odobrena sredstva u visini od 3.383.098 KM.

Od navedenog iznosa je realizirano ukupno 2.058.792 KM, pa proizilazi da su budžetska sredstva trošena sa „pažnjom dobrog domaćina“.

Federalnom tužilaštvu je, u okviru IPA projekta 2019, na ime budžetske podrške tužilaštvima za rad na predmetima ratnih zločina, u okviru praćenja provođenja Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina donirano 40.509 KM kojeg iznosa je utrošeno 22.723 KM.

Ukupno je iz IPA 2019 realizovano 22.723 KM.

Ukupni troškovi Federalnog tužilaštva su iznosili 2.081.515 KM.

3.5 Preporuke finansijske revizije Federalnog tužilaštva FBiH, FUK

Federalno tužilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine kontinuirano postupa po preporukama i iz Izvještaja Ured za reviziju institucija u FBiH iz 2020.godine i poduzelo je radnje na unaprijeđenju već uspostavljenog sistema unutrašnjih kontrola i sistema finansijskog upravljanja u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i vazećim standardima, posebno u pogledu mapiranja procesa poslovanja, procjene rizika, i unaprjeđenja Registra rizika, te dostavilo obavijest Uredu i Federalnom ministarstvu finansija o poduzetim mjerama po preporukama iz Izvještaja.

Formirana je radna grupa za uspostavljanje, razvoj i koordinaciju aktivnosti na provođenju FUK u Federalnom tužilaštvu FBiH, kojom su obuhvaćene sljedeće oblasti poslovanja unutar kojih će se vršiti procjene rizika i mapiranje procesa poslovanja i to: računovodstvo i finansije, pisarnica, opći poslovi i javne nabavke, IT oblast i odnosi sa javnošću.

Federalno ministarstvo finansija je stavilo u opticaj aplikaciju koja će poslužiti za automatizaciju izvještavanja o FUK i internoj reviziji, koja aplikacija obuhvata i module za FUK koji sadrže mape poslovnih procesa i registre rizika, kao i module za internu reviziju, a sve u cilju da se putem informatizacije dodatno olakša razvoj i unaprijeđenje oblasti FUK i interne revizije u organizacijama javnog sektora u Federaciji BiH. Koordinator radne grupe prisustvovao je obukama za upravljanje aplikacijom, donesen je interni akt u kojem su navedeni finansijski procesi i rizici, a trenutno se nije realizovalo daljnje definiranje procesa rizika i unošenje istih u aplikaciju, iz razloga što je u 2022 godini pokrenut niz aktivnosti na realizaciji Akcionog plana za implementaciju Zakona o suzbijanju korupcije i organiziranog kriminala u FBiH, kao i Zaključka Vlade FBiH (kojim je prihvaćen Izvještaj o radu interesorne grupe za izradu analize potreba za smještaj Posebnih odjela, iskazana spremnost za zaključenjem Memoranduma o saradnji sa VSTV BiH u cilju hitnog osiguranja uslova za provedbu Zakona, i dr.) imajući u vidu činjenicu da će novo ustrojstvo Federalnog tužilaštva FBiH sa uspostavljenim Posebnim odjelom, a što se dijelom očekuje već u 2023.godini, nostiti nove procese i rizike poslovanja.

4. IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI STRATEŠKIH CILJEVA PREDVIĐENIH STRATEŠKIM OKVIROM ZA TUŽILAŠTVA U F BiH 2021-2023

U odnosu na ciljne rezultate predviđene Strateškim okvirom za tužilaštva u F BiH za period 2018 – 2020 (u daljem tekstu: Strateški okvir), koji je utvrđen na Kolegiju glavnih tužilaca održanom dana 14 i 15.12.2017. godine i usvojen odlukom glavnog federalnog tužioca broj A-195/16, od 31.01.2018. godine, Federalno tužilaštvo je u 2018. godini postavilo strateški cilj 4. Strateškog okvira („Povećati transparentnost i povjerenje građana

u rad Federalnog tužilaštva“, i kontinuirano radi na provođenju ovog strateškog cilja. U pogledu ostalih strateških ciljeva – strateškog cilja 1. („Smanjiti broj starih predmeta“), strateškog cilja 2. („Povećati efikasnost i kvalitet rada tužilaštava“) i strateškog cilja 3. („Povećati broj riješenih KTK i KTO“), konstatovano je da isti nisu primjenjivi na Federalno tužilaštvo, s obzirom na njegove specifične nadležnosti, ali će ovo tužilaštvo, u skladu sa svojom funkcijom nadzora nad radom kantonalnih tužilaštava, vršiti nadzor i nad ispunjenjem ovih strateških ciljeva od strane kantonalnih tužilaštava u F BiH.

U saradnji sa projektним timom VSTV-a BiH (Projekat jačanja tužilačkih kapaciteta) u toku 2022. godine, održane su dvije sjednice Proširenog kolegija glavnih tužilaca u FBIH posvećene pitanju strateškog planiranja, odnosno praćenju realizacije prethodnog Strateškog okvira i uspostavljanju konkretnih ciljeva djelovanja i rada tužilaštva u FBIH za budući trogodišnji izvještajni period. Također je održan i Tematski Prošireni kolegij, posvećen analizi rezultata nadzora rada kantonalnih tužilaštava koje je provelo Federalno tužilaštvo FBiH u predmetima korupcije i organizovanog kriminala, sa predstavljanjem uočenih propusta i preporuka za otklanjanje istih u daljem radu. Iste prilike je od strane USAID-ovog projekta „Pravosuđe protiv korupcije“ predstavljeno istraživanje povodom rane klasifikacije i označavanja predmeta visoke korupcije i organizovanog kriminala uz predstavljanje Vodiča za korištenje statističkih podataka u KTKV i KTOV predmetima.

4.2. Obavještavanje javnosti o radu tužilaštva

Federalno tužilaštvo, odnosno glavni federalni tužilac redovno izvještava VSTV BiH o svom radu i o radu kantonalnih tužilaštava u F BiH, koje svake godine Parlamentu F BiH podnosi detaljan izvještaj o radu i stanju u tužilaštvima i sudovima u F BiH, a takođe i javnost putem Web stranice Federalnog tužilaštva.

Kontinuirano se obavještava javnost (mediji i druge grupe javnosti zainteresovane za rad Federalnog tužilaštva) o stanju kriminaliteta i drugim pojavama kada se za tim ukaže potreba, kao i o predmetima u kojima ovo tužilaštvo postupa, ako to ne šteti interesima postupka i kada za to postoji interesovanje javnosti. Komuniciranje sa zainteresovanim stranama je izuzetno važan proces u poboljšanju razumijevanja rada i djelovanja institucije federalnog tužilaštva, kao i transparentnosti u radu. Jačanjem povjerenja javnosti u rad ove institucije, gradi se pozitivan imidž i doprinosi jačanju povjerenja javnosti u pravosudni sistem.

Osobe zadužene za odnose s javnošću u Federalnom tužilaštvu su glavni federalni tužilac, sekretar i stručni savjetnik za odnose s javnošću. Od 2008. godine, Federalno tužilaštvo ima uposlenog jednog stručnog savjetnika - službenika za odnose s javnošću, što je obaveza svake javne institucije propisana Zakonom o slobodi pristupa informacijama u F BiH.³¹ Službenik za odnose s javnošću je, prije svega, zadužen za efikasno posredovanje u komunikaciji između Federalnog tužilaštva FBIH i javnosti, a čime se osigurava adekvatna informisanost javnosti o radu i uslugama institucije i mogućnost da javnost dobije podatke i/ili dokumentaciju od strane Federalnog tužilaštva FBIH, u skladu sa zakonom. U svrhu što

³¹ Zakon o slobodi pristupa informacijama u F BiH, „Službene novine Federacije BiH“ broj: 32/01, 48/11 i 100/13.

efikasnijeg informisanja javnosti, uz istovremeno poštovanje ljudskih prava i interesa postupka, Federalno tužilaštvo FBIH je razvilo i Strategiju za odnose s javnošću i informisanje, Vodič za pristup informacijama, Index registar. Takođe je Federalno tužilaštvo u 2022. godini izradilo i Plan kriznog komuniciranja u Federanom tužilaštvu, kao i Poslovnik o radu Web uredništva Federalnog tužilaštva FBIH.

Radi što bolje komunikacije i pravovremene informisanosti medija i javnosti, Federalno tužilaštvo u okviru portala www.pravosudje.ba ima i svoju web stranicu <http://ft-fbih.pravosudje.ba/> na kojoj se redovno objavljuju sve važnije informacije o radu, organizaciji i aktivnostima Federalnog tužilaštva. O ažurnosti i selekciji informacija koje se objavljuju na web stranici stara se Uredništvo web stranice, kojeg čine glavni federalni tužilac, službenik za odnose s javnošću i IKT službenik.

Prema evidenciji Federalnog tužilaštva F BiH u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine, zaprimljeno je 241 upit koji se odnose na Zakon o slobodi pristupa informacijama. S obzirom da nije utvrđen nijedan izuzetak u smislu čl. 6., 7. i 8., kao ni ograničenja u smislu člana 9. Zakona o slobodi pristupa informacijama F BiH, svi zahtjevi su blagovremeno obrađeni, te su odgovori na vrijeme dostavljeni podnosiocima.

Za ostvarivanje pristupa informacijama, veoma je bitno da su određeni opći podaci o informacijama i o proceduri za ostvarivanje prava na pristup informacijama unaprijed poznati kod svakog organa vlasti i da ih svako lice može koristiti. Ovo iz razloga što se na taj način omogućava da se određeno lice lakše opredijeli od kojeg organa da traži određenu informaciju, kao i da zna na koji način da ostvari to pravo. Iz navedenog razloga predviđena je obaveza da svi organi vlasti sačine i na odgovarajući način objave vodič za pristup informacijama u svom posjedu sa propisanom sadržinom.

S tim u vezi, Federalno tužilaštvo F BiH je u skladu sa članom 20. tačka 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama F BiH u decembru 2005. godine, izradilo detaljan Vodič za pristup informacijama, kao i zahtjev, odnosno obrazac za pristup informacijama, koji podnosioci zahtjeva ispunjavaju prilikom traženja informacija u skladu sa ZOSPI. Sadržaj Vodiča je jasno opisan i obuhvata slijedeće napomene:

1. Koja prava u skladu sa ZOSPI imaju podnosioci zahtjeva?
2. Kako i na koji način djeluje ZOSPI?
3. Šta učiniti kada je pristup informacijama odbijen?
4. Kako osigurati pristup ličnim podacima?
5. Troškovi umnožavanja.

Federalno tužilaštvo F BiH je, takođe, na osnovu člana 20. tačka 2. Zakona izradilo i Index registar informacija pod kontrolom Federalnog tužilaštva F BiH.³²

Osim na Web stranici Tužilaštva, vodič, obrazac i Index registar, može se zatražiti i putem savjetnika za odnose s javnošću, čija je obaveza i dužnost da podnosiocima osigura odgovore u vremenskom roku predviđenom Zakonom. Osim savjetnika za odnose s javnošću,

³² Vodič, obrazac i Index registar su besplatni i mogu se preuzeti na Web stranici Federalnog tužilaštva F BiH na linku <http://ksud-sarajevo.pravosudje.ba/vstv/faces/faces/kategorijevijesti.jsp?ins=97&modul=4817&kat=4869>

na zahtjev može odgovoriti i dugi uposlenik ili tužilac Federalnog tužilaštva F BiH, kojeg odredi glavni federalni tužilac.

Federalno tužilaštvo F BiH redovno izvještava javnost o stanju kriminaliteta u Federaciji BiH, kao i o drugim značajnim aktivnostima u radu Tužilaštva, kako putem Web stranice, tako i putem drugih dostupnih komunikacijskih kanala. Tužioci i drugo osoblje uposljeno u Federalnom tužilaštvu F BiH, kontinuirano sudjeluje na obukama, radionicama i predavanjima na temu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kao i na drugim obukama relevantnim za segment odnosa s javnošću.

Tokom 2022. godine Federalno tužilaštvo F BiH je redovno podnosilo izvještaje Instituciji Ombudsmana BiH u skladu sa članom 20. stav 3. Zakona o slobodi pristupa informacijama u F BiH. Takođe je Federalno tužilaštvo FBIH o radu u oblasti odnosa s javnošću redovno izvještavalo i Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH.

4.3 Prevencija seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u Federalnom tužilaštvu F BiH

Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH je u februaru 2015. godine usvojilo Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno utemeljenog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH iz kojih proizlazi obaveza Federalnog tužilaštva F BiH da, u sklopu redovnog godišnjeg izvještaja, dostavi informacije VSTV-u BiH o preduzetim unutarnjim mjerama na prevenciji seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja.

Na osnovu člana 9. Zakona o Federalnom tužilaštvu F BiH, tačka 3.3.a. Smjernica za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH i Odluke Kolegija Federalnog tužilaštva F BiH, glavni federalni tužilac je dana 24.06.2015. godine donio Odluku o imenovanju federalne tužiteljice Fikrete Vranjkovine na razdoblje od četiri godine za savjetnicu za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u Federalnom tužilaštvu F BiH, broj: A-375/15, Kolegij Federalnog tužilaštva F BiH je federalnoj tužiteljici Fikreti Vranjkovina obnovio mandat (dana 24.06.2019. godine) na još četiri godine za savjetnicu za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u Federalnom tužilaštvu F BiH.

Federalno tužilaštvo F BiH, a u skladu sa Smjernicama, u prethodnom periodu je uspostavilo odgovarajuće mehanizme za prevenciju neželjenog ponašanja zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH, organizirani su zajednički sastanci svih zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH na kojima su od strane imenovane savjetnice upoznati sa Smjernicama i ulogom savjetnika za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja, te unutrašnjom procedurom za preventivno djelovanje i načinom na koji se pokreće postupak povodom neželjenog ponašanja.

Navedene aktivnosti su preduzete s ciljem podizanja svijesti zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH o štetnosti seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja po osobe, kao i cijelu radnu organizaciju. Primjerak Smjernica za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH dostavljen je svim zaposlenim i iste su objavljene na oglasnoj tabli Federalnog tužilaštva F BiH.

Aktivnosti na jačanju i unapređenju mehanizama za prevenciju neželjenog ponašanja zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH nastavljene su i u 2022. godini u skladu sa Smjernicama za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH. U 2022. godini u Federalnom tužilaštvu F BiH radni odnos zasnovali su: Nihad Halilčević dana 11.04.2022. godine (federalni tužilac), Saša Sarajlić dana 09.05.2022. godine (federalni tužilac), Lejla Hasanbegović dana 09.05.2022. godine (federalna tužiteljica), Irma Omerović dana 16.05.2022. godine (daktilografkinja), Adela Merić dana 12.12.2022. godine (daktilografkinja – na određeno vrijeme do povratka radnice sa porodiljskog odsustva) koji su od strane imenovane savjetnice upoznati sa Smjernicama za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH i ulogom savjetnika za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja, te unutrašnjom procedurom za preventivno djelovanje i načinom na koji se pokreće postupak povodom neželjenog ponašanja, uz dostavljanje primjerka Smjernica za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH.

U 2022. godini nije bilo postupaka povodom neželjenog ponašanja zaposlenih u Federalnom tužilaštvu F BiH.

5 Izvještaj o provođenju Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH za 2022. godinu

Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH je 2020. godine usvojilo Strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine. Ovom Strategijom identifikovana su četiri strateška cilja za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine, te je predviđeno da svaka pravosudna institucija donese akcioni plan kojim će biti propisane aktivnosti usmjerene na ostvarivanje strateških ciljeva radi unapređenja rodne ravnopravnosti na nivou svake pojedine institucije, pa tako i pravosuđa u cjelini.

Slijedeći smjernice i obaveze iz Strategije, glavni federalni tužilac je donio Rješenje o imenovanju radne grupe za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH, broj: A-184/22 od 12.04.2022. godine. Tom prilikom vodilo se računa o rodnoj zastupljenosti u radnoj grupi.

Nadalje, aktivnosti članova radne grupe rezultirale su pripremljenim tekstom prijedloga Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u Federalnom tužilaštvu FBiH, broj: A-184/22 od 11.05.2022. godine, koji prijedlog je glavni federalni tužilac prihvatio i usvojio, a Akcioni plan stupio na pravnu snagu. Na sjednici održanoj krajem mjeseca septembra 2022. godine, Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH usvojilo je navedeni Akcioni plan Federalnog tužilaštva FBiH. Akcionim planom bilo je predviđeno 14 aktivnosti, od kojih se dvije ili više njih odnosilo na ispunjenje jednog ili više strateških ciljeva, a dio aktivnosti se npr. odnosio na ispunjenje jednog od strateških ciljeva, uz naglasak da su aktivnostima iz Akcionog plana obuhvaćena sva četiri strateška cilja. Od 14 aktivnosti, njih 12 je realizirano u rokovima propisanim Akcionim planom, dok dvije aktivnosti nisu realizirane u 2022. godini zbog organizacijskih razloga u vidu nemogućnosti

angažiranja edukatora (edukacija uposlenih kao jedna nerealizirana aktivnost), a druga nerealizirana aktivnost u uslovnoj vezi je sa prethodnom (ponovljeno provođenje ankete među uposlenicima nakon edukacije). Slijedom navedenog, Akcionim planom za 2023. godinu predviđena je realizacija ove dvije aktivnosti (nerealizirane u 2022. godini) u kojoj godini je očekivana njihova realizacija zajedno sa ostalim pripisanim aktivnostima kojih je opet 14.

Pored navedenog, važno je za istaći da je Akcionim planom, kao jedna od aktivnosti koja se cijeni kao jednom od najznačajnijih, predviđeno imenovanje „rodnog savjetnika“, sa zaduženjima da zaprima, razmatra i radi izvide u slučaju pritužbi povodom detektovanja potencijalno rodno nepoželjnih ponašanja kojima se narušava rodna ravnopravnost u Federalnom tužilaštvu FBiH. O imenovanju rodnog savjetnika i uputama kako postupiti u slučaju detektovanja rodne neravnopravnosti upoznati su uposlenici Federalnog tužilaštva FBiH, kao i javnost, stranke, građani i drugi posjetioци koji dolaze u kontakt sa Federalnim tužilaštvom FBiH, a obavijest je učinjena putem službene internet stranice.

Detaljniji prikaz podataka o realiziranim i nerealiziranim aktivnostima, razlozima itd., nalazi se u obrascu koji se nalazi u prilogu ovog Izvještaja, uz napomenu da se u prilogu istog nalazi Akcioni plan iz 2022. godine, kao i Akcioni plan za 2023. godinu, sve shodno uputama VSTV-a BiH.

ZAKLJUČNA OPAŽANJA

Iz iznesenih podataka u ovom izvještaju proizilazi da Federalno tužilaštvo ažurno obavlja poslove iz svoje djelatnosti, u skladu sa Zakonom o Federalnom tužilaštvu FBiH, Pravilnikom o orijentacionim mjerilima i donesenim Planom rada, zbog čega će se i u narednom periodu o tome strogo voditi računa.

Na 29. vanrednoj sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine dana 24.09.2020. godine, usvojena je revidirana Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina sa aneksima A i B., čiji fokus predstavljaju prevashodno pravosudni aspekti problematike rješavanja predmeta ratnih zločina, a koja predstavlja strateški dokument za pronalazak najboljeg pristupa sistemskog rješavanja velikog broja predmeta ratnih zločina koji se nalaze pred pravosuđem u BiH. Od njenog usvajanja, uslijedilo je ustupanje većeg broja manje složenih predmeta od Tužilaštva BiH entitetskim tužilaštvima, shodno kriterijima ocjene složenosti predmeta koji su definirani Revidiranom strategijom.

Vijeće Ministara BiH još uvijek nije razmatralo niti usvojilo Prijedlog odluke o formiranju Nadzornog tijela za praćenje provedbe Revidirane državne strategije, čiji je zadatak da prati i usmjerava implementaciju Revidirane državne strategije i procjenjuje ostvarene rezultate, usljed čega je Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, čiji je zadatak pružanje administrativne i stručne podrške Nadzornom tijelu, preuzelo na sebe određeni vid koordinacije i usmjeravanja blagovremenog ispunjenja zacrtanih projektnih ciljeva.

Omogućeni kontinuitet u radu na predmetima ratnih zločina, uz pruženu finansijsku podršku tužilaštvima iz sredstava IPA 2019 fondova, te zapošljavanje neophodnog stručnog osoblja u tužilaštvima (stručni saradnici / savjetnici, daktilografi, stručni savjetnici-psiholozi), direktno su uticali na smanjenje broja neriješenih predmeta ratnih zločina i unapređenje prakse postupanja u predmetima.

Iako su ostvareni značajni rezultati rada na predmetima ratnih zločina u tužilaštvima i evidentan napredak, nesporno je da će se u dolazećim godinama sporadično pojavljivati

predmeti ratnih zločina (otkrivanjem novih činjenica, počinitelaca i slično), zbog čega će uvijek postojati potreba za educiranim ljudskim kapacitetima za rad na predmetima ratnih zločina.

Nakon potpisivanja Internog finansijskog Memoranduma o razumijevanju početkom 2021. godine, u Federalnom tužilaštvu F BiH je dana 15.03.2021. godine započela sa radom nova stručna saradnica, kojoj su do 30.09.2022. godine iz navedenog Projekta isplaćivane plate.

U skladu sa potpisnim Internim finansijskim memorandumom, isplata prve tranše uslijedila je nakon što je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o odobravanju raspoređivanja sredstava sa podračuna evidentiranog na jedinstvenom računu trezora Federalnog ministarstva finansija Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine F BiH“ broj: 29/21), dok je isplata druge tranše izvršena u prvoj polovini 2022. godine, a uplaćivanje ostatka sredstava od 10% (treća tranša), predviđeno je nakon završetka Projekta, poslije dostavljanja finalnog izvještaja i provedene verifikacije troškova. Nužno je ukazati da završetkom Projekta prestaje finansijska podrška za rad na predmetima ratnih zločina, te je Revidirana strategija naglasila da je potrebno blagovremeno predvidjeti finansiranje neophodnih ljudskih kapaciteta za nastavak rada na predmetima ratnih zločina kroz redovno, budžetsko finansiranje.

Pored uobičajenog nadzora rada kantonalnih tužilaštava u predmetima ratnih zločina, koji se odvijao kroz kontrolu predmeta u žalbenom postupku, donošenje odluka po pritužbama na odluke o obustavi i nesprovođenju istraga kantonalnih tužilaštava, kontrolu optužnica u ovim predmetima, te redovnu razmjenu informacija putem davanja uputa i sugestija kantonalnim tužiocima u rješavanju predmeta ratnih zločina, u toku 2022. godine Glavni federalni tužilac je nastavio sa ranije uspostavljenom praksom konsultacija sa postupajućim tužiocima prilikom rješavanja dilema koje se pojave u konkretnim predmetima ratnih zločina. Također, tokom 2022. godine glavni federalni tužilac izvršio je neposredan nadzor rada kantonalnih tužilaštava u predmetima ratnih zločina i održao sastanke sa glavnim kantonalnim tužiocima, te sa tužiocima koji rade na predmetima ratnih zločina. Naime, u nedostatku Nadzornog tijela kojeg je bilo nužno imenovati u skladu sa Revidiranom strategijom, pojačan nadzor rada nad ovim predmetima preuzela je i Stalna komisija za efikasnost i kvalitet tužilaštava (VSTV BiH), te u skladu sa njenim preporukama i sopstvenim procjenama stanja u pojedinim kantonalnim tužilaštvima, i glavni federalni tužilac.

U toku 2022 godine, glavni federalni tužilac je obavio više posjeta određenim kantonalnim tužilaštvima, u skladu sa vlastitom procjenom u odnosu na dotadašnje rezultate rada u oblasti procesuiranja predmeta korupcije i predmeta ratnih zločina, te u skladu sa naznačenim preporukama Stalne komisije za efikasnost i kvalitet tužilaštava. Tako su u drugoj polovini 2022. godine izvršene radne posjete Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo, Kantonalnom tužilaštvu Zeničko – dobojskog kantona Zenica, Kantonalnom tužilaštvu Hercegovачko - neretvanskog kantona Mostar, Kantonalnom tužilaštvu Srednjobosanskog kantona Travnik i Kantonalnom tužilaštvu Kantona 10 Livno.

Primarni cilj posjeta bio je analiza ostvarenih rezultata u procesuiranju predmeta korupcije i organizovanog kriminala, te analiza ostvarenih rezultata u provođenju Revidirane državne strategije za procesuiranje ratnih zločina.

U Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo i Kantonalnom tužilaštvu Zeničko – dobojskog kantona Zenica održan je poseban sastanak prvo sa tužiocima koji rade na procesuiranju korupcije, a potom sa rukovodstvom Tužilaštva, te razgovaralo se o mogućnostima unapređenja rezultata rada i potrebnim koracima za ostvarenje navedenog cilja. U ostalim tužilaštvima sastanci su održani sa rukovodiocima tužilaštava. Cilj sastanaka

bio je razmotriti mogućnosti unapređenja do tada nedovoljnih rezultata u procesuiranju korupcije, te su svi preuzeli obavezu do kraja godine znatno popraviti navedene rezultate.

U svim tužilaštvima konstatovana je solidna dinamika u procesuiranju predmeta ratnih zločina, te postavljene realne mogućnosti da se na nivou kantonalnih tužilaštava, ukoliko ne bude neočekivanog priliva novih predmeta, u pogledu KTRZ predmeta realiziraju rokovi predviđeni Revidiranom strategijom.

U toku 2022. godine održana su tri Proširena kolegija glavnih tužilaca u FBiH, i osim navedenih tema, na pojedinačnim sastancima sa glavnim tužiocima tužilaštava koje glavni federalni tužilac nije posjetio u 2022. godini dogovorene su konkretne aktivnosti na rješavanju uočenih nedostataka u radu.

U 2014. godini Parlament F BiH je usvojio Zakon o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH (stupio na snagu 01.08.2014. godine, a trebao se početi primjenjivati od 01.02.2015. godine), kao i Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom (stupio na snagu 11.09.2014. godine, sa početkom primjene od 11.03.2015. godine). S obzirom da su aktivnosti na stvaranju neophodnih kadrovskih, finansijskih, prostornih i materijalno-tehničkih uslova, neophodnih za uspješnu primjenu ovih zakona vođene od strane izvršne vlasti nedovoljnom dinamikom, može se konstatovati da, kao i prethodnih godina, i u 2022. godini nisu ostvareni uslovi za početak funkcionisanja posebnih odjela Federalnog tužilaštva i Vrhovnog suda. Ni do kraja 2022. godine zbog neobezbjedenja potrebnih budžetskih sredstava kao ni potrebnog prostora, VSTV BiH nije mogao imenovati tužioce, a nije mogao ni otpočeti proces zapošljavanja potrebnog broja državnih službenika i namještenika. Federalno tužilaštvo će u narednom periodu nastaviti aktivno učestvovati u obavljanju onih aktivnosti koje će biti usmjerene na stvaranje uslova za početak primjene Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u F BiH.

Kao što je već ranije navedeno, tokom 2022. godine donesene su određene odluke i poduzete konkretne aktivnosti na rješavanju trajnog smještaja pravosudnih institucija na nivou Federacije BiH izgradnjom „Palate pravde FBiH“, čime će biti i trajno riješeno pitanje smještaja Posebnih odjela Vrhovnog suda FBiH i Federalnog tužilaštva FBiH.

Uparedo sa navedenim, usvojena je i Odluka Vlade FBiH kojom se rješava privremeni smještaj Posebnih odjela Vrhovnog suda FBiH i Federalnog tužilaštva FBiH u postojećoj zgradi u ulici Valtera Perića, na način da je potrebno izmjestiti Federalno ministarstvo pravde i Ustavni sud Federacije BiH, čime bi se oslobodila dva sprata postojeće zgrade za smještaj ovih odjela. Nakon izmještanja ovih institucija, postojeće prostorije će biti potrebno renovirati i prilagoditi potrebama budućih Posebnih odjela, a realizacija ovih aktivnosti očekuje se u toku 2023. godine.

Federalno tužilaštvo FBiH je aktivno učestvovalo u radu Interresorne grupe Vlade FBiH, koja je sačinila analizu potreba za smještajnim prostorom Posebnih odjela Vrhovnog suda FBiH i Federalnog tužilaštva FBiH. Odrano je više sastanaka Interresorne grupe prilikom čega su razmatrane mogućnosti privremenog smještaja Posebnih odjela, te obilasci lokacija, što je na kraju dovelo do donošenja konačnog stave Vlade FBiH o potrebi izgradnje zgrade za trajno osposobljavanje funkcionisanja Posebnih odjela Vrhovnog suda FBiH i Federalnog tužilaštva FBiH, kao i stava o privremenom rješenju smještaja do izgradnje nove zgrade.

Federalno tužilaštvo F BiH će, i u budućem radu, raditi na implementaciji strateških dokumenata. Ovo tužilaštvo će, kao i 2022. godine kao i u toku 2023. godine, raditi na implementaciji Strategije za postupanje sa osobama koje dolaze u kontakt s tužilaštvima u BiH, s ciljem povećanja transparentnosti i povjerenja javnosti u rad Federalnog tužilaštva,

kao i ispunjenja svi drugih ciljeva Strategije. Takođe, u narednoj godini nastavit će se aktivnosti na provođenju Plana integriteta Federalnog tužilaštva, a realizacija mjera koje su predviđene Planom integriteta treba osigurati prevenciju i suzbijanje koruptivnog, neprihvatljivog i neetičkog ponašanja u Federalnom tužilaštvu F BiH.

Aktivnosti na jačanju i unapređenju mehanizama za prevenciju neželjenog ponašanja zaposlenih nastavit će se i u sljedećoj godini, a u skladu sa Smjernicama za prevenciju seksualnog i rodno utemeljenog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u BiH.

Pored navedenog, u 2022. godini Federalno tužilaštvo F BiH je poduzimalo aktivnosti s ciljem provedbe Akcionog plana za implementaciju Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine, na nivou Federalnog tužilaštva F BiH, u zadatim rokovima, koje aktivnosti će se nastaviti i u 2023. godini prema Akcionom planu donesenom za 2023. godinu koji je sastavni dio ovog Izvještaja

Shvatajući važnost svoje uloge u suzbijanju svih vidova kriminaliteta, Federalno tužilaštvo će i u narednom periodu aktivno doprinosti, u okviru svoje nadležnosti, saradnji sa VSTV BiH, izvršnim i zakonodavnim organima u cilju stvaranja neophodnih uslova za jačanje samostalnosti i nezavisnosti u radu, kao i daljem unapređenju efikasnosti i kvaliteta rada tužilaštava u F BiH.

GLAVNI FEDERALNI TUŽILAC

Munib Halilović